

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, VASÁRNAP 1925 április 19.

105. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Feliratok az eladóhivatal 8-58. ; Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonoiere-palota)

Válaszuton!

Irta: Prokopy Inre

hegymárius 8-iki csatavesztés új helyzet elé állította a vajdasági magyarságot. Ezt legfeljebb önmagukkal és a választási eredménnyel megelégedettek és elfozult *so-disant* politikusok vonhatják kétségbe. De hiába tagadják és hiába fenyegetik az anathema, a lekicsinylés és gyanúsítás rozsdás nyilait: mégis *vannak új kérdések*, melyeket a vajdaság jobb jövője érdekében mielőbb meg kell oldanunk. ha mindjárt kemény viták és heves összetűzések árán is!

Gyerekes naivság azt hinni, hogy a megoldás előkészítésének leghevesebb módja az *eddiggi titkolódzás és elzárkózás változatlan folytatása*, a tömegeknek befojezett ténvek előállítás, a jogos és mulhatatlanul szükséges kritika elnémitása. szóval a *«klubszerű»* vagy amint a Hírlap «nagy és kis ágyúkat» tönkreuzo bajvivója oly meghatóan mondja: *«a színtalál mögötti»* politizálás zavartalan továbbzövese. Eppen ellenkezőleg: *az új irányozódással kapcsolatban és életbevöguo fontos kérdéseket a legnagyobb nyilvánosság előtt kell leíraválni, megvitálni, tisztázni és megérteni*, hogy aztán az elhangzott nézetek és ellenvélemények, okadatok és ellenérvék egybevetése alapján lehetőleg *közmegegyezésre* kioldhessük a magyarság józan és célszerű politikájának új irányát.

De még sokkalta nagyobb és veszedelmesebb naivság azt a már meghaladott ócska tételt feszegetni, hogy minden maradjon a régiben, s hogy *bekötött szemmel, igazi keleti fatalizmussal járjuk tovább az eredménytelenség hepe-hupás utját*. Nem hiszem, hogy az Elnöki Tanács többsége állana e politikai impotenciáról tanuskodó felfogás mögött. Azt azonban tudom, hogy az *«Őszinte szavakat»* rebesgető és bricsesztilusban megirt cikk szerint *«kötelességszerű deferálásra»*, magyarul: vak engedelmességre ítelt magyar tömegek mást várnak és követelnek a vezetőségtől: a tényleges helyzet-hez szabott, az adott erőviszonyokhoz mért új koncepciót.

Értsük meg egymást és ne zavarjunk össze a fogalmakat: *itt nincs szó új célkitűzésekről és új programról*. Álljuk mindakettőt rendületlenül továbbra is. *Megalkuvás nélkül valljuk és követeljük a törvényben, alkotmányban és a nemzetközi szerződésekből biztosított jogok teljességét*. A kérdés csak akörül forog, hogy *miképpen lehet e papirosjogok érvényesülését hamarabb és biztosabban elérni?* Sok ut vezet Rómába. Ha az egyiket járhatatlannak találjuk, nem ésszerű és logikus-e habozás nélkül másikat választani? Nem ez-e az okosabb és helyesebb *kisebbségi politika*, mely a fizika törvénye szerint *a csekélyebb ellenállás irányában* törekszik előbbrejutni?

Gyönyörű dolog a minden vésszel dacoló hősiesség és imponáló a hajthatatlan következetesség horátiusi értelemben: *«etsi fractus illabatur orbis, impavidum lerient rainae!»* A tátermett egyén megengedheti ma-

gának az önfeláldozásig fokozódó bátorságnak ezt a szublimát formáját, de *ha százezrek létérdekeiről van szó, akkor az erőviszonyokkal nem számoló hősiesség céltalan hősködéssé, a kindkhozó lehetőségekkel nem törődő következetesség botor konoksággá fajul*, melyről Bismarck, a gyakorlati politika atyamestere már régen kiiondta a szentenciát, hogy *csak az ökor következetes, mert mindig szénát eszik*.

A tapogatózás és tapasztalatlan próbálkozás első három esztendejében az a reményesség fűtötte a lelket és az a megmondolás szabta meg az irányt, hogy *eleendő az alkotmányra, a törvényre és a nemzetközi szerződésekre hivatkoznunk*, és a megszervezendő párt majd valóra váltja a beikkelyezett jogokat és ígéreteket. Sajna, nem így történt. A remények szétfoszlottak, a feltevés tévesnek bizonyult, a pártszervezet torz maradt — nem bevederit torso, csak amolyan nagyszabontai csonka torony. — a magyar választól nagy része pedig nem vállalta a kormányozható légható vagy tíz filleres automata szerepét.

Mindez a csalódás és balsiker nem érinti azonban a célkitűzés és a bölcs mérséklettel összeállított program helyességét. *De nem érinti az önálló magyar pártot, helyesebben a magyarságnak külön politikai pártban való tömörülését sem. A külön pártszervezetre, a sérelmek orvoslásáig, a jogos követelések teljesítéséig, vagyis az igazi egyenjogúság, a törvény és a hatóságok előtti egyenlőség megvalósításáig feltétlen szükség van*. Ez köztünk vitán felül áll. Mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy *a más pártba való egyszerű beolvadás ma még sok tekintetben a teljes lemondást, az önkéntes kismemizést jelentené és egyuttal olyan jogfeladásnak szöggeltátná szögyenletes példáját, amelyre öntudatos nemzeti kisebbség még sehol és sohasem vetemedett*. Az így elérhető esetleges előnyök nem nyuithatnának kárpótlást, sem vigasztalást az elkövetett erkölcsi harakiriért. Nem akarunk kegyelemkenyében élni, sem pedig az aranyalkitkába zárt kapári vagy becézett ölebeeske gondtalan sorsára jutni. *Jogainkat intézményesen akarjuk körülbástvázni és a törvény kötelező erejével megvédeni, függetlenül azok gyakorlását a kímélő hatalom és a hatóságai kiskirályok szeszélyétől és belátástalan önkényétől*. Ehhez pedig, legalább egyelőre, csak az önálló szervezet adhatja meg a kellő alapot és a szükséges morális erőt.

Kérdés azonban, — *s ez a probléma véleje* — hogy ez az önálló pártszervezet továbbra is megmaradjon-e terméketlen élszigeteltségében, avagy vállalva a választások után kialakult új helyzet szabta konzekvenciákat, *tétovázás nélkül védelmet és támaszt keressen-e az országos politikai pártok egyikénél vagy másikonál*.

A választást megelőző időben a

vezetőség még joggal képviselhette azt az álláspontot, hogy a kooperálás, a más pártokkal kötendő fegyverbarátság nehéz kérdését a vajdasági magyarság parlamenti képvisellete legjobb tudása szerint és az adott helyzethez alkalmazott ügyes taktikával megoldani. Ez az álláspont azonban megdőlt a választások szomorú kimenetelével. *Hacsak nem akarunk tovább három-négy esztendőt elfecsérelni az «önállóság» kétes értékűvé vált platformján végzendő újabb kísérletezésekkel*, akkor — parlamenti képvisellet hián — *magának a pártnak kell a közeledés és együttműködés politikájának útjára lépnie*. A sokat hánytorgatott *önállóság az eddigi értelmezésben csak allandósított magráhagyottságot*, s így végeredményben *gyámoltalanságot, tehetetlenséget és kinos vergődést jelentene*.

Akik szeretnék a szlovenszkói és erdélyi magyarságra hivatkozni, ne feledjék el, hogy mindakettő sokkalta kedvezőbb helyzetben van Szlovenszkónál közel kétszeres, az erdélyi magyarságénál pedig jóval nagyobb anyagi erővel és számszerint összehasonlíthatatlanul nagyobb intelligenciával rendelkeznek, ezenfelül pedig természetes szövetségest találnak a többi nemzeti kisebbségek millióiban. Ezt a döntően fontos körülményt nem szabad szem elől téveszteni, mikor az új elhelyeződés irányáról tanácskozunk és vitázunk. A sabionizálás és az ottani példák vak utánzása ránk újzeve végzetes következményekkel járhatna.

Az elkülönítettség zárukucájából — szerintem — nincs más kibontakozás, mint a két országos szerb párt egyikével az együttműködés és kölcsönös támogatás feltételeit illetőleg mihamarabb megállapodásra jutni. Természetesen azzal a párttal, amely *jobb megértést tanúsít a mi speciális bajaink, sérelmeink és kívánságaink iránt, s egyuttal nagyobb garanciát tud nyújtani az ellenszolgálatásokra vonatkozó ígérek bevaltása szempontjából*.

Nem állítom, hogy ez a szükség-szerű próbálkozás holtbizonyossággal meghozza majd a jogok hiánytalan érvényesülését és reményeink beteljesedését, de vallom, hogy annak elmulasztása *a legsúlyosabb politikai hiba lenne*. A kezdeményezéseket okvetlenül a magyar párttól kell kiindulnia, *kömfalazás és ál-szemérem nélkül*. Ha a hegy nem megy Mohamedhez, Mohamed megy a hegyhez. Hogy aztán ez a hegy a radikális vagy pedig a demokrata-párt legyen-e, az a parlamenti helyzetnek a közeli jövőben várható tisztázódása után megindítandó tárgyalások során fog eldőlni.

A radikális-pártiak mindenestre meg van az a helyzeti előnye, hogy hatalmon van, befelé évszeges és esodásan fegyvelmezett. Nemcsak akkor tényező, mellyel minden körülmények között számolni kell, nemcsak akkor jelent védelmet és segítséget, ha a kormányzás gyepiótja kezében, hanem akkor is, ha véletlenül ellenzékbe szorul, mert járhatatlanul a szerb nemzet őrjási többsége bizalmának letéteményese. Eddigelé kétségtelenül nem

jó szemmel nézte a magyar párt működését és nem sok megértést tanúsított alkotmányos törekvéseink iránt. De aki elkövette a hibát, azt jóvá is teheti, különösen most, midőn *a horvát kérdés küszöbön álló megoldása feleslegessé teszi az erős kéz politikájának folytatását és szabadú teszi a pályát a radikális-párt részére, hogy az alkotmányosságban és a demokratikus irányzatban csúcsosodó régi tradícióihoz visszatérjen*. Nyugodtan teheti, mert nincs mitől félnie. *Hatalma tetőpontján, az akadályok elhárítása után és a teljes négy évi ciklusra szóló berendezkedés előtt mint erővel foghat hozzá az igazi alkotó munkához és békejobbot nyuithat a nemzetiségi kisebbségeknek is, melyek kezdetiől fogva politikájuk tengelyévé tették az államalkotó szerb néppel való becsületes és mindkét félre csak hasznos megegyezést*.

De akár jobbra, akár balra történék megállapodás, azt csak a szervezet önállóságának megőrzésével, a lefájdalmasabb bajok orvoslásának biztosításával szabad megkötni.

Nem félénkség szülte behódolásról van tehát szó, hanem arról, hogy *józan kompromisszummal* a magyarság elviselhetetlenül nehéz sorsán amennyire csak lehet *már most* könnyítsünk, elárveltaink fenmaradását a tényleges állapothoz való okos alkalmazkodással biztosítsuk.

A mostani viszonyok nem jürik a fenegyerekeskedő politikai kirándulásokat az ábrándok és színes álmok birodalmába. Akik ebben az eleni igazságban tanáskodnak, gondolják meg, *mily idegenül áll szemben a jelenlegi nemzedék a kisebbségi probléma lényegével és mily leküzdhetetlen akadályai vannak világszeret az igazi jogrend helyreállításának*. Ne csak a magunk fejével gondolkodjunk, hanem vessünk számot a másik fél: az ösz-szerbesség egyre tisztábban kibontakozó mentalitásával, amint ez legutóbb pl. a magyar szavazatok segítségével megválasztott Grol képviselő beszédében is megnyilatkozott. Protiesnak — sajna — nincsenek utódai, s csak elvétve akadnak *elméleti* követői. *A minden áron ellenzékieskedés a szervezettlenség miatt amugy is gyöngse magyarságot csak a biztos bukásba sodorhatja*. Miért nem követhetünk mi is az erdélyi szászóknak, vagy akár a vajdasági szerbesség többségének a magyar rezsim alatt meglepő sikerrel folytatott reális politikáját?

Több mint bizonyos, hogy ez a megoldás egyeseknél heves ellenzést és hangos tiltakozást fog kiváltani, sőt az sines kizárva, hogy az a garnitúra, mely ennek a véleményem szerint mostanában egyedül posszibilis és célravezető politikának képviselőteré vállalkozik, hamarosan felörlődik a várható ráncsvetések, akadékoskodások, félreértések és gyanúsítások pergőtüzében. Álljuk az ostromot, mert megegyezésünk, hogy csak ezen az alapon lehet a vajdasági magyarság mai nemzedékének sokat hányvatott haitóit a jogbiztonság, a kulturális feilődés és a gazdasági fellendülés révébe juttatni.

Ötezer jugoszláv zarándok indul pünkösdkor Rómába

A zarándokut programja

Zagrebból jelentik: Az idei »Szent Év« sorozatos ünnepségeinek fénypontja pünkösdkor lesz, amikor hozzátvetőlegesen számítás szerint közel egy millió zarándok, a világ minden tájáról lesz az örök városban. A jugoszlávai katolikusok körében már néhány hónap előtt akció indult meg a tömegzarándoklaton való részvétel érdekében s a dr. Bolovics zagrebi kanonok vezetése alatt álló agitációs bizottság munkájának eredménye, hogy eddig több mint 5000 zarándok jelentkezett az ország minden vidékéről a zarándokuton való részvételre.

Az eddigi megállapodások szerint hat zarándokvonat indul Jugoszláviából Rómába. Az első és másodiknak Zagreb, a harmadiknak Beeskerek, a többinek pedig Szubotica lesz a kiinduló pontja. Az első vonat május 22-én indul el Zagrebból és május 31-én tér vissza ugyanoda, az utolsó pedig május 26-án indul és június 2-án tér vissza, úgy, hogy minden zarándok hét napot tölt Olaszországban. A Rómába való utazáskor minden zarándokcsoport Velencében 9—10 óráig és Padovában 3—4 óráig időzik, a visszatéréskor pedig 4—5 órát Assisiben, Firenzében pedig 7—8 óráig, úgy, hogy minden résztvevőnek alkalma lesz ezeknek az olasz városoknak nevezetességét is megtekinteni.

Magában Rómában hét napig tartózkodik minden zarándok. Az ut szervezői gondoskodnak mindenki elszállásolásáról és ellátásáról. Minden 30—40 zarándokból álló csoport külön katonát kap, aki a zarándokok anyanyelvén kívül ismeri az olasz nyelvet is és otthonos az örök városban. Rómában a zarándokok kétszer meglátogatják a pápa által adományozott általános búcsu elnyeréséért a Szent Péter és Szent Pál bazilikákat, valamint a lateráni Szent János és a Santa Maria Maggiore templomokat. Május 30-án közös audiencián vesznek részt XI. Pius pápánál az összes jugo-

szlávai zarándokok s ekkor dr. Bauer Antal zagrebi érsek az egész jugoszlávai főpapság élén át fogja adni a pápának a jugoszlávai katolikusok jubiláris ajándékát, egy művészeti dolgozása missekelyet. Pünkösd első napján a zarándokok részt vesznek a Szent Péter bazilikában tartandó pápai misén. A többi időt pedig a klasszikus és keresztény

régiségek, valamint Róma egyéb nevezetességeinek tanulmányozására szentelhetik.

Az egész ut költségei (vasúti jegy, Zagrebtől Rómáig és vissza, valamint ellátás és lakás Rómában második osztályú utasok részére 2000 dinár, harmadik osztályúak részére 1500 dinár.

tól értesült a titokzatos leletről, mire nyomomban megtette a jelentést.

Az uccán hevert a zsák

Pauchlerné a zsák eredetéről rendkívül érdekes felvilágosítást adott. Elmondta, hogy pénteken reggel a piacról hazamenet, észrevette, hogy a házfallövénben, amelyet sarokra állított deszkapalánk véd, egy törmött zsák hever. Egy kisgyermek segítségével kiemelte a zsákot a palánk mögül és bevitte az istállóba.

— Miért nem jelentette a rendőrségnek? — kérdezték a detektívek.

— Gondoltam — válaszolta Pauchlerné, hogy ha majd valaki keresi, akkor odadom neki.

A detektívek előtt gyanusnak tűnt fel az asszony vallomása, annál is inkább, mert délben már tudomására jutott albérlőtől, hogy a Réti-cég üzletében betörés történt.

A rendőrség most azt igyekszik kideríteni, hogy Pauchlerné kikkel áll összeköttetésben és hogy nem-e ez az István-uccai ház, ahol a betörőbanda tagjai meg szoktak fordulni.

A betörők tanyáján

Az éjfél órákban azt az értesítést kapta a rendőrség, hogy dr. Pleszkovics Lukács képviselő Szegedi-ut mentén fekvő tanyáján két, többszörösen büntetett betörő rejtőzködik. A tanyára nagy rendőri készültség vonult ki, amely körül vette a tanyaépületeket és megkezdte a kutatást a rejtőzködő betörők után.

Az egyik épületben, ahol a jelenleg is feyházban tartózkodó Hungadi István veszedelmes betörő felesége lakik, megtalálták Bálint József és Szabó József csavargókat, akik betörések miatt már sokszor voltak a feyház lakói. A rendőrség mindkettőjüket letartóztatta és beszállította a rendőrségre, ahol szombatn megkezdtek a kihallgatásukat.

Nincs kizárva, hogy Bálinték szintén tagjai a Szubotican legutóbb felbukkant bünszövetkezetnek. A rendőrség a nyomozást nagy apparátussal folytatja tovább. Valószínű, hogy néhány nap múlva a betörőbanda tagjai valamennyien a rendőrség kezére kerülnek,

A szubotikai betörőbanda nyomában

Egy szubotikai detektív nyomába jutott a betörőbandának Előkerült a Réti-féle betörésből származó holmi egy része

A Réti L. és Társa szubotikai cég üzletében történt betörés ügyében pénteken érdekes fordulat történt. A délután folyamán a detektívtestület egyik tagja nyomába jutott a betörőknek, az esti órákban pedig az ellopott áruk egy része meg is került.

Nyomában a betörőknek

Pénteken délelőtt, amikor a rendőrség tudomására jutott a betörés, mozgósították az egész detektívtestületet és a nyomozás a legszélesebb mederben indult meg. A detektívtestület egyik tagjának, Major Sándornak tudomására jutott, hogy az István-ucca egyik házában sűrűn fordulnak meg gyanus alakok, akik közül többen rendszeresen csempészéssel foglalkoznak és különösen egy asszony jár át gyakran csempészárakkal Magyarországra. Közlebbi adatok hiányában azonban nem sikerült rákavarnia az István-uccai házra.

A detektívek felkutatták az egész várost, hogy valami nyomra akadjanak, azonban az esti órákig semmi eredményt sem hozott a nyomozás. Főleg egy parasztruhába öltözött asszony előkerítésére irányul a rendőrség munkája. Deutsch Sándor szubotikai kereskedő ugyanis jelentkezett a rendőrségen, ahol közölte, hogy esüörtökön este kilenc órákor a városi bérpalota kapujában egy parasztruhás asszonyt látott, aki a kaput kulccsal kinyitotta és bement a házba. Ennek a körülménynek azért tulajdonít nagy fontosságot a rendőrség, mert a bérpalota lakói közül a házmestert kivéve senkinek sincs kapukulcsa,

a házmester pedig semmit sem tud a parasztruhás asszonyról. A rendőrségnek az a feltevése, hogy az asszony tagja a betörőbandának és ezt a feltevést megerősíti az a körülmény is, hogy már több betörésnél jelentkeztek tanuk, akik a betörés idején a színhely közelében hasonló öltözetű asszonyt láttak ólálkodni. A rendőrség azonban a nyomozás érdekében hivatkozva nem közli az asszony személyleírását a nyilvánossággal.

A titokzatos zsák

Azalatt, amíg a detektívek a főkapitányság utasítására valóságos razziaát rendeztek a betörők után, este nyolc óra tájban megjelent a rendőrségen Sztüszner Lajos, a Hoffmann-butorgyár művezetője, aki bejelentette, hogy az István-ucca 23. szám alatti házban, ahol ő lakik, egy szövetvel és vászonnal tömött zsák hever az istállóban. Néhány detektív erre nyomomban kiment az István-ucca 23. szám alatti házba, ahol a közölt helyen rákadtak a zsákra, amely szövet- és vászonáruval volt megtömve. Megállapították, hogy a talált holmi Rétiék üzletéből származik.

A detektívek kihallgatták a ház lakóit, özvegy Pauchler Lászlónét és a nála albérlésben lakó Bonk Ödönt, a Weitzenfeld és Társa-cég alkalmazottját, valamint Sztüsznert is, afelel, hogy mikép kerülhetett a lopott áru az istállóba. Bonk Ödön kijelentette, hogy neki nem is volt tudomása arról, hogy a zsák az istállóban hever, míg Sztüszner azt vallotta, hogy ő a háziasszony-

Előző élet

Irtó: Kóbor Tamás

Hirtelen — a kislány nem is vett észre semmit, annyira gyorsan, a gondolatoknak és képeknek egész raja árasztotta el. Kálmán pajtásommal a pusztán láttam magamat. En hét, ő nyolcvéves volt. Az urfi. És látszottunk és verekedtünk a parasztyerekekkel és Bibicz Juliskát a zsellérgyereket magához ölelte, uzsonnakor maga mellé ültette:

— A menyasszonyom vagy és a feleségem leszel.

Születésnapján állhatatosan ragaszkodott hozzá, hogy a Ferkó, meg a Jani, a Misi, meg a Gábor és a többi meztelbas a kastély nagytermében együtt üljenek a nagyokkal és előkelőkkel. S mivel az ur vendégek miatt megtámadták a kívánságát, odaült az istálló elé, ahova a parasztyerekeknek terítették:

— A barátomat nem hagynom el.

A Ferkó, meg a Jani, sőt többi együtt bregedtek velem és Kálmánnal s ha ez kelvegel a földre, alázatosan meg-süvegelik a nagyságos Kálmán urat és Bibicz Juliska elhőpörödött mosogató a konyhában, úgy néz áhitattal a méltóságos asszonyra, mert a Kálmán felesége méltóságos.

És végigvonul előttem iskolatársaimnak zajos, üde csoportja s látom mellettük a görnyedt hátú, a pocakos, szürkebajuszu és kopasz polgárok mosolytalan és lomha sorát, amely az iskolapadokból kifejlődött.

És ismerem egész tömeget az asszonyoknak, akik ifúság- és szépségvesztetten az unokákat ringatják, mint-ha sohasem lettek volna fiatalok. Ém- lékszem ifjonti életfelfogásomra, mely az anyákat, nagyanyákat eredettől fogva anyáknak és nagyanyáknak vallotta és sehogy sem tudta valóságosítani, hogy ezek is valamikor fiatal lányok voltak, a fiatal lányokból is valamikor

őreg asszonyok lesznek.

S most kezemet fogja egy kislány s vonszol engem a kicsi szobájába:

— Bácsi, most komolyan fogunk beszélni.

Ez a sudár természet, ez a csupa acélrugalmasságu soványság, ez a gyors mozdulatu győzelmes öntudatosság, ez a kék szem, amelyben álom és határozottság egyaránt csillog — élembe varázsolja az édesanyja képét. Nem ő fogja a kezemet és vonszol maga után gyerekes akaratossággal, hanem az édesanyja — abból az időből.

Vakmerően nézett a szemembe s bondoltt halát a vállára lóbálván, intett a fejével.

— Azt hiszi, én is gágogok? Én emancipált lány vagyok.

S nem követett, hanem vitt engem a diákszobámba.

A követelő tartásával parancsolta, hogy üljem magamhoz. Uralkodóan provokált, hogy csókoljam meg. A székre kényszerített és az ölemben ült. Vadul félelemben dobogott a szívem. Anyit álmodtam leányosókról, leány-ölelésről s most riadtan menekülni szerettem volna a paradicsomból. A csókja nem tudta megolvasztani gyávaságomat. Végül is ellökött magától.

— Pfiu, maga nem férfi!

Milyen csendes lett azóta ez az emancipált leány! Csendes, alázatos árnyékéletet él férje és öt gyermeke mellett. Kővér, hogy alig tud mozdulni. Az uccára sem igen kerül, mindig otthon szorgoskodik s inkább cselédjé, mint urnöve a szürke polgárilag jómódu ház- nek. A haja mezeikettedt, noha akkor olyan világos-szőke volt, mint most a legkisebb leányvá, villogó kék szeme vil- zesen szürke, duzzadó piros szája körül három felé osztja arcát, míg toldalé- kul az álla alatt hatalmas toka csatla- kozik. Erősen olyan volt már, mikor ismét találkoztunk, mint régi jó barátom feleségével, mégis rögtön megismer- tem. Nem emlegette a multat s már

szinto kételkedtem benne, vajon ez az egészen más asszony tud-e valamit is arról, amit ifju korában átélt.

— Bácsi — szölt a kislány s virágos kis hintaszékbe kényszerített. Hiába tiltakoztam, hogy széddülök a hintától, meg nem öreg uraknak való.

— Bácsi — szölt és átfogta a nyakamat, úgy nézett tisztán és kéreken a szemembe — esküdjön meg, hogy a tiszta igazságot fogja nekem mondani.

— Esküszöm — szöltam bohóskodva, de éreztem, hogy ezzel a kislánnyal szemben az eskü kötelez.

— Örülne neki, ha maga volna a pa- pám?

Nagyon értelmetlenül nézhettem rá, mert indulatosan megrázott.

— Feleljen bácsi, mert nagyon komoly, amit kérdezek. És feleljen úgy, ahogy felnőtt embernek kell felelni. Én már tizennyolcvéves vagyok és nem gyerek.

— Mégis, mondaná meg előbb, kislány, hogyan jutott eszébe...

— Igenis, megmondom. Mikor maga először jött hozzánk, ez előtt három év- vel, február nyolcadikán, este hét óra- kor...

— Olyan pontosan tudja?

— Igen, mert ez nagyon fontos napja volt életemnek. Akkor délután hall- gattam a mama beszélgetését a néni- vel. Azt mesélte, hogy maga milyen komoly, urfiu volt és mindig gondolt magára és maguk akkor szerették egy- mást és ő azt hitte, hogy a maga fele- sége lesz. Aztán történt maguk között valami, ami örökre elválasztotta egy- mástól s a mama még soká sirt maga után és szerelmes volt magába, amíg papához férjhez nem ment.

— Gyermek — szöltam megindultan — szabad-e más embernek, még ha nem is mamája, a titkaiba betekukkanta- ni?

— Nem — kiáltott s amint rázta fe- jét, aranyhája úgy röpködött arca kö- rül, mint akkor az anyiáé — Nem te- hetek róla, nem siketülhettem meg s

elmenni sem tudtam, nem is akartam. Aztán a mainán az enyém s nem igaz- ságos, hogy maguk mindent tudjanak a fiatalokról s a fiatalok semmit se tud- janak magukról. Én ezt meghallottam és nem tehetek róla. S mikor maga el- jött hozzánk, akkor iszonyuan meg- illettem és a szívem nagyon fájt. Mi történt akkor, mondja meg mert ha akkor nem történnik semmi, akkor maga az én édesapám.

Zokogásba fulladt a többi szava. S az ölemben vonaglik a karesu lány és én simogatom a haját és felcsókolom a szeme könnyeit. Soványka karja a nyakamba fonódik s én huszonkétéves vagyok s egy fiatal lány ül az ölemben. Álom, álom. S álomban nem álattom magamat. Nem öreg ember apaí ér- zelme reszket haját simogató ujjaim hegyén.

— Hogy szeretnék-e az apád lenni? Ó igen, mivel egyebed nem lehetek már. De te ne óhajtásd, hogy én legyek az apád, mert akkor hozzám hasonló lennél és nem magadhoz.

Tágra nyílt, csodálkozó szemmel néz- rám. Egyszeribe felszáradt minden könnye.

— Szeret? — Kérdi s várakozón kap- csolja kezét a nyakam mögé.

S erre felébredek. A szemben álló tükörré esik a tekintetem. Nem látom magamat öregnek, de tudom, hogy az vagyok. Az édesanyvához il- lek, nem ő hozzá.

— Hogyne, mondom könnyedén, hát lehet-e ilyen kedves szép gyermeket nem szeretni? S nem tudom, szeretnék-e az apia lenni, de szeretem úgy, mint- ha az volnék.

Erre durcásan, durván felpattan s egyet lök rajtam.

— Nem kell szól gyűlölködő megve- tessel, anámnak is csak olyan embert szeretnék, aki férfi tud lenni.

A becsapott aiton keresztül földököl felzokogás. S mielőtt utána mennék, kezem közé szorítom halántékomat: so- hasem voltam, sohasem leszek férfi?

KISEBBSÉGI ÉLET

Maniu Gyula 1913-ban Románia győzelmes békekötése alkalmából cikket írt az aradi »Romanul« című lapba. Ezt a cikket Jorga Miklós most felolvasta a román kamarában annak illusztrálására, hogy a nemzeti párt vezetője Tisza István alatt milyen bátran adott kifejezést a román kisebbség hangulatának. A cikkben Maniu többek között a következőket írta:

— Jogos büszkeség fogja el szívünket, amikor látjuk, hogy szabad testvéreink ilyen módon maguk szövik a történelmi időknek népeket fölszabadító szövődéseiket. Mi is érezzük a dicsőséges napok melegét és minket is megremeget a szent borzongás, amikor nagy időkre és emberekre emlékezünk, akik feltámadtak a hozzájuk méltó mai cselekedetekben. Teljes hálával érdemes testvéreink iránt és őszinte bámulattal bölcs uralkodójuk iránt, háláteljesen hódolunk a népek sorának legfőbb vezetője előtt, hogy más keserű napok sorában azt a boldogságot juttatta nekünk, hogy láthatjuk a velünk egyvéréből valóknak megérdemelt megnövekedését. Amde a magasztos látvány, amelyet a román királyság teljes arcúlatja ad nekünk, még érezhetőbbé teszi azt a szomorú helyzetet, amelyben mi románok Szent István koronája alatt élünk. És egyvéréből való testvéreinknek nagy cselekedetei még jobban serkentik bennünk is a hitet, hogy nem születünk csupán rabságra és nem elégedhetünk meg azzal a sorssal, hogy örökké vak eszközei legyünk egy mártír országnak, egy leigázó nép kezében. Egy század telt el azóta, amióta a szabadság szent eszménye átment a vérkeresztiségen, s mi még ma is a lelki rabság keserű igazát nyögjük. A nemzeti eszme diadalmasan széttörtte, rendről-rendre, a népek szabad fejlődésének útjában álló korlátokat, a nemzeti szabadság életét adva a népeknek, de mi még ma is politikai helétől vagyunk egy lélekgyilkos rendszernek.

Az erdélyi magyarság ebből a példából csak biztatást meríthet a bátor és önértékes kisebbségi politikára.

A vallásoktatás Csehszlovákiában végleg rendeződött egy közoktatásügyi miniszteri rendelettel, amely most jelent meg a csehszlovák törvények és rendeletek tárában. A rendelet szerint a vallástani oktatás az elemi és polgári iskolákban kötelező, de a felekezeten kívüli és az el nem ismert felekezetekhez tartozó tanulók fel vannak mentve a vallástani órák látogatása alól. A többi tanuló csak az apa és anya közös beleegyezése alapján beadott kérvény útján menthető fel a vallástani tanulásának kötelezettsége alól. A rendelet megtiltja a tanítóknak, hogy a szülőket a hivatalból a vallástani mellett vagy ellen befolyásolják. A vallásoktatás fölött az állami felügyeletet Szlovenszkóban a járás, megyei és minisztériumi tanfelügyelők gyakorolják, de sem az állami felügyeleti közegeknek, sem az iskolaigazgatónak nincs joguk arra, hogy a vallásoktatás tartalmát megszabják és módszerét irányítsák.

A bánági sváb nép újjászületésének okait ismerteti egy temesvári lapban dr. Muth Gáspár, a bánági sváb politikai és kulturális mozgalmak vezére.

— A háború előtti bőséges időkben — írja dr. Muth — a bánági svábok a teljes elmagyarosodás útjára jutottak. A magyar kormány türelmes nemzetiségi politikája a magyar állami iskolák magas nívója, a tanítatás olcsósága minden kívánságot kiölték a takarékos svábokból a nagy költségeket felemészítő nemzeti iskolák iránt. Az ifjabb sváb nemzedék kezdett lassanként nem tudni németül és az idősebbek magyarul politizáltak. Ezzel szemben a helyzet ma az, hogy a minden vonalon erőszakos eszközökkel keresztülvitt romanizálás használt a sváb nemzeti öntudatnak. A Bánág, Bukovina és Besszarábia sváb

népe nemzeti reneszanszot teremtett magának. A bánági sváb nép nemzeti mozgalmá a háború összeomlásával kezdődik. Első faji szervezete a sváb nemzeti tanács, amely már Lovászyval is elismerteti kisebbségi jogait. A román impérium már ezen az uton találja a sváb ságot. 1921 márciusában impozáns népgyűlésen egyhanguan kimondták, hogy csatlakoznak Románia többi német kisebbségéhez. Így alakult meg a német-sváb népszövetség, amely ma Románia legerősebb kisebbségi pártja. A kulturá-

lis alapítványok egész sorát teremtette meg a svábok reneszánsza. Saját tanítóképzőt tartanak fenn, van színházuk, száznál több dalárdájuk és ahány sváb falu, annyi sváb legényegylet. Minden sváb kézen lévő bank jövedelme öt százalékat bocsátja a sváb intézmények rendelkezésére. A pártéletben pedig katonás figyelem uralkodik: a romániai svábok yakon engedelmeskednek a Bukarestben székelő német-sváb parlamenti csoportnak, amely Románia egész németiségét irányítja.

Szélcsend a belpolitikában

A beográdi diplomaták a bulgáriai eseményekről tárgyalnak a külügyminisztériummal

Beogradból jelentik: A husvéti ünnepek küszöbén teljes szélcsend állt be a belpolitikai életben. Annál nagyobb érdeklődés kíséri Beogradban is a Szófiából érkező híreket és a külföldi államok beográdi képviselői a külügyminisztériumban szombaton tanácskozásként folytattak Markovics Jovan külügyminiszter-helyettesével. Különösen sokáig tartózkodott Markovics külügyminiszter-helyettesnél Seba beográdi csehszlovák követ és Sir Alban Jounq angol követ, akik a Szófiából érkező hírek iránt érdeklődtek és ezzel kapcsolatosan folytattak tanácskozásokat.

Délután az amerikai ügyvivő látogatta meg a külügyminiszter-helyettes és bemutatta neki John Smith chicagói egyetemi tanárt, az ismertevű történettudóst, aki a jugoszláviai viszonyok tanulmányozása végett szombaton érkezett Beogradba. Smith az ünnepek után érintkezésbe fog lépni a politikai pártok vezetőivel is.

A miniszterelnök-helyettes tárgyalásai

Gyuricsics miniszterelnök-helyettes szombaton délelőtt megjelent a miniszterelnökségen és onnan hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a Cavtaiban üdülő Pasics miniszterelnökkel. Délelőtt

felkereste a miniszterelnök-helyettes Maximovics Bózsó külügyminiszter, Szta-jics Andra közlekedésügyi és Vukicsevics Velja postaügyi miniszterek, akik délután szintén elutaztak Beogradból.

A Radics-párt internált vezetőit jelölik a zagrebi községi választáson

Zagreből jelentik: A közelgő községi választásokra minden zagrebi párt nagy előkészületeket tesz. A Radics-párt közös listát fog állítani a horvát egységpárttal és a Sztarosevics-párttal, amelyet a horvát jogpárt díszidensei alkotnak. A közös jelöltlistán dr. Macsek lesz a listavezető, kivüle jelölni fogják még dr. Krnjevics Jurajt, Kossutics Ágostont és Kossutics Sztjepánt is. A horvát parasztpárt internált vezetői közül tehát csupán Predavec Józsefet nem jelölik, minthogy nem zagrebi, hanem dugoszelvi illetőségű. Ezek a jelölések az országos politika szempontjából is jelentősek, mert a zagrebi képviselő-testület Macsek és társai megválasztása esetén követelni fogja a kormánytól az internált parasztpárti vezetők szabadonbocsátását. A Radics-párt egyébként reméli, hogy a most megválasztandó huszonöt városi képviselő közül husz a Radics-párti listáról fog bekerülni.

Caillaux ellen éles támadásra készül a francia jobboldal

A Painlevé-kormány folytatja Herriot külpolitikáját

Parisból jelentik: A Painlevé-kormány megtartotta első minisztertanácsát, amelyen annak a kormánynyilatkozatnak szövegét állapították meg, amellyel a kormány a kamara és a szenátus elé fog lépni. A parlamenti köröket ezidő szerint főleg két kérdés foglalkoztatja. Először az, hogy a szenátus hogy fogja fogadni a kormányt, a második pedig az, hogy a kamarában a szociáldemokraták hogyan fognak viselkedni az új kormánygal szemben. Az ellenzék körében, ahol egészen az utolsó pillanatig a Painlevé-Caillaux-Briand-kombináció meghiusulását remélték és ezt a reménységüket főleg Briandra alapították, az új kormányt halva született gyermeknek mondják.

A szociáldemokratáknak az új kormányra sokkal kisebb befolyásuk lesz, mint volt a Herriot-kormányra, amelynek igazi vezetőjeként általában Leon Blumot mondták. Mégis kétségtelen, hogy a szociáldemokrata párt támogatni fogja a kormányt. Általában az a meggyőződés, hogy a Painlevé-kormány külpolitikájában a Herriot-kormány politikáját fogja folytatni.

A jobboldal kéréseket ellen harcot hirdet az új kormány ellen

Millerand lapja, az Avenir, ezeket írja: Minden körülmény szükségesnek mutatta, hogy az országnak olyan kormányt adjanak, amely tökéletes bizalmat keltsen. Ehelyett most olyan emberek álltak össze kormányvá, akiknek defetista gondolkodásmódja bizalmatlanságot támaszt. Fejüknek, Painlevének neve bizonyára nem alkalmas arra, hogy

a kormány a szenátus április 10-iki határozata ellenére a belső béke és a nemzeti egység litymálásával alakult meg, miért is a párt már most kijelenti, hogy a bizalmat a kormánytól megtagadja.

A Painlevé-kormány sorsa Hindenburgtól függ?

Londonból jelentik: A német elnökválasztáson kívül az új francia kormány kinevezése áll a politikai érdeklődés homlokterében. Angol politikai körök fölfogása szerint a Painlevé-kormány, ha Németországban Marxot választják meg elnöknek és ha a Luther-kormány a német nemzetiekkel szemben elég erősnek fog bizonyulni, a legalkalmasabb tárgyaló fél lesz a garancia-paktum megkötésére Poincarével és Millebrand-dal szemben. Ha azonban Németországban Hindenburg győzne, akkor az új francia kormány, amely Caillaux-nak a kormányba való belépése által az angol-szász kormányzattal szemben a demokráta jellegét dokumentálja, nem lenne képes egy katonailag vezetett Németországgal szemben még csak egy papíros biztonsági paktumot sem kötni.

Amerikában kedvezően fogadják a Painlevé-Caillaux-kormányt

Washingtonból jelentik: Borah szenátor hivatalos nyilatkozatában megelégedését fejezi ki a Painlevé-Caillaux-kormány megalakulása felett. Különösen Caillauxnak, a radikális pénzügyi rendszabályok hirdetőjének bekapcsolását látja örvendetesnek.

Az amerikai sajtó kevesebb reménységet táplál Caillaux vállalkozásával szemben. Szkeptikusan itéli meg a helyzetet, mert úgy látja, hogy a Painlevé helyzetét a kabinetben való részvétele megnéhezíti. Ebben a szkeptikus megítélésben a washingtoni politikai körök is megegyeznek, bár tudni vélik, hogy Caillaux radikális pénzügyi reformokat kíván hozni és az Amerikával szemben fennálló adósságokat is rendezni akarja. Ennek a reménységének ad kifejezést a tőzsde is, ami a frank lényeges megerősödésében fejeződött ki. Másrészt súlyos aggodalmakat kelt Briand részvétele a kormányban. Politikusok úgy vélik, hogy Briand megakadályozza az idei évre Washingtonban tervezett leszerelési konferencia megtartását. Ezt az aggodalmat Briandnak az első leszerelési konferencia alkalmával tanúsított magatartása támasztja alá. A biztonsági szerződés ügyét is veszélyeztetve látják Briand külügyminisztersége miatt.

Két minisztérium marad csak Ausztriában

Az osztrák közigazgatás nagyszabású reformja

Bécsből jelentik: A Wiener Allgemeine Zeitung beavatott helyőrt úgy értesül, hogy a kormány által kilátásba vett alkotmányreform értelmében a jövőben a szövetségi kancellári hivatal mellett két önálló minisztériumot fognak csak meghagyni. Az egyik minisztériumban az eddigi szövetségi belügyi, közoktatásügyi, igazságügyi és külügyi minisztériumok ügyeit fogják intézni. Ide tartozik a hadügy is. A másik minisztérium a szövetségi kereskedelem- és forgalomügyi, továbbá a pénzügyi, valamint a mező- és erdőgazdasági minisztérium ügyeit fogja felölelni. A szociális igazgatás minisztériumának hovatartozását még nem tisztázták.

Az alkotmányreform keretében lényegesen csökkenteni fogják a postatakarékhivatal ügykörét, miután Genben már hosszabb idő óta azt a kívánságot táplálják, hogy az állami fizetési forgalommal járó teendőket az Osztrák Nemzeti Bankra ruházzák át. Az eddigi önálló minisztériumok megszüntetésével és a különböző ügykörök összeolvasztásával, valamint a közigazgatásnak a tartományokban való decentralizálásával lehetségessé válik, hogy a központi hatóságoknál nagyobb mértékben korlátozzák a hivatalnokok számát.

CIRKUSZ

Idegenvezető vagyok

Páris, április hó

Közismert anekdotáival kell kezdenem ezt a történetet. A gazdag vidéki zsidó házitaniót keresett a fiához. Az volt a feltétel, hogy az illetőnek franciára is meg kell tanítani a nebulót. Egy vállalkozó szellemű bocher jelentkezett az állásra. Akceptálták is. Bár egy szó se tudott franciául, azért nem akarta elveszíteni a jó pozíciót, tehát elvállalta az állást. Gondolta magában, hogy egy ilyen gyereknek ugye sokat kell tudni, ő majd egy nappal előbb bevágja a másnapra való leckét. Így is történt. Am a kisfiú jócskú gyerek volt és a leckén kívül sürin kérdezősködött.

— Tanító ur, hogy mondják franciául «kalap»?

A bocher nyelt egyet, fogalma se volt róla, de feltette az állását, tehát nyugodtan így szólt:

— Kalap? Tecau!

A gyerek beírta a szótárba: kalap — tecau. És így tovább. Három hónap alatt pár száz hamis francia szó sorakozott fel a szótárban, kínos gondolkodás után kiagyalt szavak, amelyeket a bocher költött.

Egy szép napon aztán a házitanió súlyosan megbetegedett. Halálos ágyán kis tanítványát óhajtotta látni.

— Gyere fiam, — szólt hozzá — én rövidesen meghalok. Hadd beszéljessél még utoljára egyszer franciául...

Most jön a történet. A napokban Párisba is megérkezett dr. Szubotcai Barátom. Én kalauzoltam.

— Te már jól ismered Párist, — mondta — legalább mindent elmagyarázol.

— Hogyne. Ezt a kis városkát ugy ismerem, mint a tenyeremet.

Megállapítottuk a programot és én mindent szépen bevágtam másnapra. Tudtam, hogy az Invalidens-hez és a Luxembourg-hoz megyünk holnap, jól elkészültem tehát ezzel a két leckével. Egész este Napoleont és a császár gyűjteményeit olvastam az ágyban. Másnap aztán nagy fölényel elindultam az utra.

— Fejből tudom a Napoleon-muzeum minden osztályát, ismerem ott minden képet és minden szobrot. Tudod mi van a császár sírjára vésvé?

Barátom nem tudta. Én se még tegnap. De ma? Tudtam:

— Je désire que mes cendres reposent sur les bords de la Seine...

És így tovább. De barátom szintén szeret érdeklődni a dolgok után és így ahogy kiléptünk a házból megkérdezte egy szoborra.

— Kinek a szobra ez?

— Ez... kérlek alásan... ez... a Victor Hugo szobra.

— Szép. Nézzük meg közelebbről.

— Nem érdemes, — mondtam.

De azért mégis vettem az aljára egy szempillantást, láttam a Sardou nevét bevésve.

Sok száz szobor van Párisban, a barátom mindegyiknek a magánügyei iránt érdeklődött. Én pedig sorra elmondtam mindent. Ha lovas volt az illető, akkor Gambettát, Lafayettet vagy a sok Lajos közül valamelyiket mondtam, ha csak egyszerű gyalogos, akkor író vagy költőt. Az egyetemek előtt tudóst.

— Ez kinek a szobra? — kérdezte a barátom a Sorbonne előtt.

— A Pasteur-é, — feleltem nyugodtan.

— Hiszen az orvosgyetem előtt is azt mondtad egy szoborra, hogy a Pasteur-é?

Erre megsértődtem.

— No hallod! Egy ilyen nagy tudós nem érdemel meg két szobrot a hazá-

jától? Csak nem veszték meg, hogy ezt a csekélységet sajnálják tőle.

Dr. Szubotcai Barátom beírta ezt is a noteszába, mint minden tölem nyert értesülést.

De később nem elégedett meg a szobrokkal. A házakat kezdte kérdezni:

— Ez milyen palota?

— Az orosz követség.

— És ez a nagy?

— A külügyminisztérium.

— A Baedekerben az áll, hogy a külügyminisztérium a Quai d'Orsay-n van.

Fel voltam háborodva.

— Ha te jobban hiszel a harminc éves Baedekernek, mint nekem, akkor én már nem is vezetek. Indulj csak a Baedeker után. Abban azt is megtalálod, hogy a Credit Lyonnais egy frank és négy centimot ad egy magyar koronáért.

Ettől kezdve a Barátom úgy hallgatta a szavaimat, mint a szentírást.

A löversenyen minden nevezetes párisi embert megmutattam.

— Látod, az a magas monoklis ur a

Caillaux, kis kecskeszakállu odébb az Poincaré, az a mosolygóképű a híres Peletier Daisy, az a jovialis ur pedig Briand... mellette a csinos nő a Mistinguette.

Közbevágtott.

— Hiszen az volt a lapokban, hogy a köztársaság elnöke ma délután 4 órakor magához rendelté Briandot és most pont négy óra...

Gunyosan elmosolyodtam.

— Na és ha neked választanod Kellene Doumergue ur egy 65 éves államfő, vagy Mistinguette kisasszony között, melyiket választanád?

Nem mert felelni.

— Na látod! Így van vele Briand is Inkább Mistinguette választja, a kisasszony még nincs 65 éves, csak 64...

Nevetett:

— Hogy te mennyire benn vagy a párisi dolgokban!

Erre nem válaszoltam semmit. De halálom előtt meginvitálom Párisba a noteszával, hogy még egyszer utoljára járjuk körül a műemlékeket, amelyeket olyan jól ismer...

Stella

Csehszlovákia megszünteti a vízumot

Csak a magyar- és oroszországi utleveleket kell láttamoztatni

Prágából jelentik: A Prager Tagblatt jól informált helyről kapott közlése szerint a csehszlovák kormány meg akarja szüntetni a külfölddel való forgalomban a vízumkényszert és vissza akar térni teljesen a békebeli állapotra. Ezért a csehszlovák kormány valamennyi országhoz jegyzéket intézett, hogy az ezirányú tárgyalásokat vegyék fel. Csak két ország nem kapott ilyen fel-

szólítást: Oroszország és Magyarország. Egyelőre a terv némi nehézségbe ütközik, mert számos állam attól tart, hogy a honi munkapiacot külföldről bevándorló elemek fogják túlságosan elárasztani. Csehszlovákia a megszüntetést fokozatosan akarja keresztülvinni és pedig úgy, hogy először mérsékelné, majd teljesen megszüntetné az utlevélkiállításért járó díjakat.

Hét évre ítélték Löbl Józsefet

A bíróság enyhítő körülménynek vette, hogy zsidó

Budapestről jelentik: A Löbl-pör szombati tárgyalására — noha a törvényszéki tárgyalások nyilvánosságát törvény biztosítja — a detektívek senkit sem engedtek be és így a hallgatóság részére fentartott padosorokban csak néhány jogász foglalt helyet. A fő tárgyalás megnyitása után Langer Jenő dr. elnök az egyik védő, Szőke Sándor dr. felé fordulva a következő kijelentést tette:

— Löbl József védője, dr. Szőke Sándor ügyvéd ur, tegnapi védőbeszédében olyan kijelentéseket használt, amelyek miatt az iratokat esetleg át kell tennem a királyi ügyészséghez, hogy az ügyvéd ur ellen az ügyészség eljárást indítson. Az ügyvéd ur ugyanis tegnap, a perben szereplő katonatanukat azzal vádolta meg, hogy hamis vallomást tettek. Mielőtt az ügyészséghez tenném át az iratokat, felkérem az ügyvéd urat, magyarázza meg, hogyan értette ezt a súlyos vádat.

Szőke Sándor dr. a következőket válaszolta az elnök szavaira:

— Én nem büntetőjogi értelemben vett hamis vallomást, vagyis tudva tett hamis vallomást értettem, hanem azt értettem, hogy a katonatanuk vallomása valótlanosságot tartalmaz, aminek indoka lehet a katonák részegsége, indoka lehet zavaruk, elfoglaltságuk, tévedésük. Azt értettem tehát, hogy objektíve volt valótlan az, amit mondtak.

Az elnök az ügyvéd kimagyarázkodását jegyzőkönyvbe vettette.

A «sakterkés»

Dencső Károly detektívelügyelő tanú kihallgatása következett, aki a következő vallomást tette:

— Jelen voltam, amikor a verekedés után Löbl Józsefet megmozdították. Mielőtt azonban megmozdították Löblt, állandóan volt mellette egy hatósági közeg, így tehát lehetetlen, hogy valaki a zsebébe csuszathatta volna a kést. Löbl zsebében találták meg annak a késnak a nyelét, amelynek pengéje az ablakpárkányon volt s amely Tremmel Mátyás vértől volt vérfoltos. Löbl József azonnal

a magáénak ismerte el a zsebében megtalált nyelét és a párkányon megtalált pengét. A kés: sakterkés volt.

Kollmann védő: Honnan veszi, azt, hogy sakterkés volt?

Dencső: Ugy gondoltam, úgy véltem, hogy sakterkés.

Kollmann (az asztalra csap): Ime megtaláltuk a forrását annak a gyalázatos hírnök, hogy sakterkés volt ölték meg Tremmel Mátyást. Ön terjesztette ezt a hírt, ön hintette el ennek a hírnök a magvát a közvéleményben, csak azért, mert az ön feltevése az, hogy ez az egyszerű konyhakés: sakterkés.

A tanu vallomása után Löbl József is magából kikelve halottápadtan áll fel és szinte önkívületi állapotban kiáltotta a tanu felé:

— Hazudik, nem igaz, amit mond! Nem igaz az, hogy állandóan mellettem lett volna valaki. Hosszu ideig magam voltam. Igenis bele tehettem a zseembe akárki a kés nyelét.

Az elnök: Rendreutasítom, ha ilyen hangon beszél.

Löbl: Hazugság, hazugság, nem tudom szó nélkül hallgatni.

Az elnök: Figyelmeztetem, hogy hallgasson, mert súlyos fegyelmi büntetéssel sújtom.

Löbl azonban tovább zokog és hiába próbálja csillapítani a fegyőr.

A védő felmentést kér

Szőke Sándor dr. védő folytatta ezután pénteken főbeszakított védőbeszédét:

— Az ügyben szereplő katonákat, — mondotta — köztük a meggyilkolt Tremmel-t úgy állították itt be, mintha azok csak feketézni mentek volna be a Lázár-kávéházba. Pedig abból a tényből, hogy az első perctől kezdve zsidóztak, lármaztak, renitenskedtek a kávéházban, nem az következtethető, hogy ártatlan feketére mentek csak be. Én csak a katonákat nem értem, akik nem szeretik a zsidókat és mégis be-mentek abba a kávéházba, amelyről tudják, hogy zsidókkal van tölve, Löbl

József és Bárd Szigirid felmentését kérem, ne engedje a bíróság, hogy az egyoldalúan felzavart közvélemény hullámai a bírói székig tarajosodjanak, hanem hozzon a bíróság igazságot, megnyugtató: fölmentő ítéletet.

Dr. Sóóky ügyész nem kívánt replikázni a védőbeszédre.

Az utolsó szó jogán Löbl József heves zokogás között ezeket mondotta:

— Méltóságos elnök ur! Ártatlanul vagyok itt, áldozata vagyok a hangulatoknak, melyek mindenáron bennem igyekeznek meglátni a bűnöst és engem igyekeznek börtönbe juttatni.

Hét év!

Langer Jenő dr. főtárgyalási elnök délben egy órakor hirdette ki az ítéletet. A bíróság bűnösnek találta Löbl Józsefet szándékos emberölés büntetében és ezért hét esztendői fegyházra ítélte. A másik két vádlottat, Gronich Lajost és Bárd Sándort felmentették.

Amikor Langer elnök elkezdte az ítélet indokolásának ismertetését, künn a folyosón még semmit se tudtak az ítéletről. Itt várakozott Löbl József felesége és lánya, akik halálsápadtan várták a hírt, hogy mi lesz Löbl sorsa. A mikor Löblné megtudta, hogy férjét hét évi fegyházra ítélték, az idős asszony sikkoltni kezdett, leszuggatta magáról a ruhát és a haját tépte, a lánya is hangosan zokogott. A szolgálatban lévő rendőrtisztviselő intézkedett, hogy az asszonyt és leányt távolítsák el a törvényszék épületéből, ami azonban nem ment könnyen, mert Löblné nem akart eltávozni, majd, amikor mégis levezették, az első emeleti folyosón éktelen szitkozódásban tört ki és csak nehezen lehetett lecsillapítani és a törvényszék épületéből eltávolítani.

Az indokolás

Langer tanácselnök ezalatt megkezdte az ítélet indokolásának ismertetését. Az indokolás kimondja, hogy a bíróság nem helyezkedhetett a védelem álláspontjára és nem fogadhatta el azt az érvelést, hogy az ügyben közeiről érdekelte katonák tanuvallomása nem felel meg a valóságnak. Az a körülmény, hogy a katonák nem emlékeztek jól az eset részleteire és a bíróságtól kérték, hogy frissítsék fel emlékezetüket a rendőrségen annak idején tett vallomással, nem jelenti azt, hogy a katonák tanuvallomása megbízhatatlan.

A bíróság az indokolás szerint három mozzanatot tart fontosnak. Az első az, hogy Löbl József a kávéházból távozó katonákat gunyos megjegyzésekkel sértette és a tanuvallomásokból különben is bizonyítva látja, hogy Löbl József magatartása agresszív volt. Súlyosan terhelő bizonyíték Löbl ellen az is, hogy amikor többen ienyegetni kezdték a katonákat, Löbl azt mondta, hogy az egyik már le van szurva. A tanuvallomások szerint Löbl magából kikelve verte a földön lekvő Tremmel Mátyást és úgy kellett lehuzni a dozatáról. A bíróság bizonyítva látja, hogy Löbl szarta le Tremmel-t, más nem lehetett a gyilkos, miután más nem is dulakodott Tremmel Mátyással.

Ami a bűnjelként lefoglalt kést illeti — mondja az indokolás — ez a speciális célokat szolgáló kés alkalmas az öltésre és aji ezzel szur, az gyilkolni akar.

A jogos önvédelmet a bíróság nem állapította meg, mert úgy látta, hogy Löbl kezdte a verekedést. Súlyosbíto körülménynek vette a bíróság, hogy Löbl büntetett előéletű és Tremmel még halála után is ütötte. Enyhítő körülménynek tekintette, hogy az orvosszakértők véleménye szerint Löbl beszámíthatósága korlátolt és felekezeti érzésében jogosan meg lehetett bántva. Sóóky ügyész Löbl terhére, valamint a másik két vádlott felmentése miatt felebezett és indítványozta Löbl vizsgálati fogságának fenntartását, amit a bíróság el is rendelt, dr. Szőke védő pedig Löbl bűnösségének kimondása miatt jelentett be felebbezést.

Bulgáriában proklamáltak a hadiállapotot

Életbeléptették a cenzurát — Katonai törvényszékek ítélkeznek a polgári lakosság fölött is — Katonai igazolvány nélkül tilos a vonatokon utazni — A királyt helyettesítő tábornok áldozatul esett a robbanásnak

Szombaton újabb merénylet történt: felrobbantottak egy hidat

Szófiából jelentik: Boris király szombaton rendeletet adott ki, amelyben proklamálta a hadiállapotot. A rendelet egyúttal kivételes katonai törvényszékeket állít fel egész Bulgária területén, a melyek már meg is kezdték működésüket. Mindazok a büncselekmények és vétségek, amelyekre az állami rend fokozottabb védelméről szóló törvény vonatkozik, a rendelet szerint a katonai törvényszék ítélete alá tartoznak. A szobranje kedden ülést tart, hogy jóváhagyja a hadiállapot proklamálását. A szófiai helyőrség parancsnoka az alája rendelt hatóságoknak körtáviratban meghagyta, hogy a hadiállapot tartama alatt polgárok is tartoznak magukat a katonai hatóságok parancsainak alávetni.

A hatóságok megtiltották a fejezveviselést. A vonatokon csak katonai igazolvánnyal szabad utazni, a telefonforgalom zár alatt van, a táviratokat pedig katonaság cenzurálja. Szófiában az élet teljesen megbénult, az utcákon megszűnt minden forgalom, mert a lakosság még mindig a szörnyű merénylet és a szigorú rendszabályok hatása alatt áll. A bolgár fővárosban százszámra tartanak házkutatásokat és tömeges letartóztatásokat történnek. A Zora című lap szombati számában közli, hogy a legutóbbi hetekben elkövetett merényletek több tettesét őrizetbe vették.

A kormány előre bejelentette az április 15-iki eseményeket

A merénylet eredetét a bolgár hivatalos körök a legkülönbözőbb kiindulópontokra vezetik vissza és a merénylet előidézőiként a moszkvai kommunista internacionálétól kezdve a bulgáriai földművespártot és az SHS királyságban élő bolgár menekülteket az egészen az anarchista és nihilista földalatti szervezetekig mindenkit gyanúsítanak. Feltűnő a kapcsolat a mostani katasztrófa és a bolgár kormány nemrég ismertett levelezése között, a mely előre bejelentette, hogy a bolgár földművespárt és a kommunisták április 15-ikére a forradalom kitörését tervezik.

Boris király helyettesét megölte a robbanás

A kormánynak ez az értesülése az oka, hogy Boris király nem ment el a Sveta Nedelja székesegyházban rendezett gyászszertartásra. A király Davidoff tábornok, vezérkari főnököt bízta meg képviselővel és a külföldi diplomáciai testület is azért maradt el a gyászszertartástól, mert a király sem volt ott. Davidoff tábornok, mint a király helyettesítője, az oltár jobboldalán a király trónszéke előtt állott, nem messze a metropolitától. A robbanás megölte a tábornokot és a bedőlt tetőzet összetörte a trónszéket, ha tehát Boris király ott lett volna, nem menekült volna elevenen.

Halott gyerekek

A pokolgépet a merénylők azon az erkélyen állították föl, ahol a templomi kórus énekel. Az erkélyről művészies üvegfestésű ablak nyílik a székesegyház előtt elterülő vásártérre. A templomi énekkar kis leányokból és fiúkból állott, az ő közelükben robbant föl az óraszerkezetre beállított pokolgép s ez magyarázza meg, hogy annyi gyermek vesztette el életét. A robbanás ereje leszakította az erkélyt és az énekkar lezuhant, majd a beomlott tetőzet romjai maguk alá temették mindent.

A Sveta Nedelja székesegyház a robbanás után rettenetes látványt nyújtott. A robbanás pillanatában hangos sírás, panasz, nyögés és zokogás hatolt ki a hatalmas székesegyházból, benn pedig az onlázó falak és kupolák részei valóságos eltemették a bennlévő tömegeket. Hatalmas, szinte áthatolhatatlan porfelhő borított mindent, úgyhogy az első pillanatokban semmi sem lehetett látni. A székesegyház padozata tele volt egygomolygában fekvő emberekkel, már akkor is túnyomórészben halottakkal. A könnyebben sebesültek hanyatt-homlok rohantak a kijáratok felé, orvosi segítséget keresni. Az első, aki a kijárathoz ért, Valkov hadügyminiszter volt. Utána a szófiai helyőrség parancsnoka, Lazarov tábornok, majd Ruszeff belügyminiszter, Madgyarov vasutügyi miniszter. Valamennyien el voltak lepve porral, törmelékekkel, a felük vérzett. Cankov miniszterelnök, Kallov és Krisztov miniszterek csak könnyebben sebesültek meg. Valamennyi megsérült miniszter, amikor a sebeit be kötötték, eltávoztak a székesegyházból a hadügyminiszterhez, hogy tanácsozzék a megteendő intézkedések felől. Közben megjelent a helyszínen a tűz-őrség is és támogatva a templom előtti őrségeként felállított csapatokkal, elkezdtek a romok eltakarítását és a halottak kihurocolását. Nagyon nehéz munka volt, nagy elővigyázatra volt szükség. Rövid idő alatt ötven holttestet hoztak ki a templomból. Mellettek rengeteg súlyos sebesült került elő. Minden rendelkezésre álló kocsit odarendeltek a templom elé, hogy a sebesülteket kórházba, gyógyszerházba, vagy szanatóriumokba szállítsák. A könnyebben sebesülteket bekötözésére a templomba hozták kötszereket. A város valamennyi orvosát odarendeltek a templomba.

Prágában tervezték a merényletet

Prágából jelentik: Dimitrij Mihajcev prágai bolgár követ a szófiai merényletről a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A merényletet természetesen készült elő az emigráció, amelynek erre nézve pontosan kidolgozott terveze van. Célja a merénylet az, hogy a jelenlegi rezsim bukását idézze elő. A bolgár emigrációnak külföldi vezetőségét Obov irányítja, aki itt tartózkodott Prágában, továbbá Athanaszov, aki szintén egy darabig Prágában volt. Prágában van a központi lapjuk is. Érdekes, hogy Obov és Athanaszov e hét eleje óta Prágából ismeretlen helyre távoztak. Ami a mostani merényletet illeti, az úgy szólván nyilvánvalóan egy nagyobb akciónak. Ezt bizonyítja az, hogy a bolgár kormány emberei két héttel ezelőtt Torozov nevű letartóztatott egyénnél okmányokat találtak, amelyek között egy április 15-én kitörendő forradalom részletes terve is volt. Volt egy körlevél is nála, amely Moszkvában kelt, április 12-iki dátummal. Moszkvai főfunkcionáriusok aláírása is volt az okmányon. A terv szerint a forradalomnak feltétlenül április 15-én kellett kitörnie azzal, hogy a bolgár király és Georgiev képviselő ellen merényletet követnek el. Ezzel egyidejűleg a nyugati határtól száz emigránsnak kellett volna átlépnie és a vidéki és a városi kerületeket elárastania. Itt az lett volna a feladatuk, hogy felkeléseket támasszanak.

Tömeges letartóztatások

Beogradból jelentik: A szófiai merénylettel kapcsolatban tömeges letartóztatások történtek. Őrizetbe vették többek között a parasztpárt két vezérért, Markoffot és Bakaloffot. Ideérkezett hírek

szerint a rögtönítélő katonai törvényszékek már többszáz halálos ítéletet hoztak és a kivégzéseket végre is hajtották.

Valkov hadügyminiszter szombaton tanácskozásra hívta meg a kormánytámogató pártok vezetőit és felszólította őket, hogy az ország minden részében tartsanak népgyűléseket és szólítsák fel a lakosságot, hogy a mostani kritikus napokban tartsanak össze a forradalmi elemekkel szemben. A szocialista-párt felhívást intézett a polgársághoz, hogy együttes erővel vessenek véget az anarchikus állapotnak.

Titokban temetik el az áldozatokat

Szófiából jelentik: A székesegyházban történt robbanás áldozatait pénteken délután a legnagyobb titokban temették el. Csak a temetőben volt gyászszertartás. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert a nyilvános temetés esetleg nagyobb zavargásokat idézett volna elő.

Újabb merénylet

Szombaton újabb merényletet jelentet-

tek a szófiai kormánynak. Szombatra virradó éjszaka Szófia és Filippopol között felrobbantották a Vakarel folyó hidját. Bizonyosra veszik, hogy ezt is az agrár-kommunisták követték el.

Bulgária ismét kéri a hadsereg létszámának emelését

A bolgár kormány külföldi képviselői utján újból azzal a sürgős kérelemmel fordult a nagyhatalmakhoz, hogy a békeszerződésben megszabott létszámon felül további tízezer fővel emelhessek ideiglenesen a hadsereg létszámát. A kérelmet a legutóbbi merényletével és a kommunista szervezkedéssel indokolják és rámutatnak arra, hogy a hadsereg kis létszáma tette lehetővé a sorozatos és borzalmas merényleteket.

Bécsi támadás Jugoszlávia ellen

Beogradból jelentik: A bécsi Reichpost szombati számában »Összeszkövő-fészek Beogradban« címmel cikket közöl, a melyben többek között a következőket írja:

— Beogradban már régebben tudtak a Boris király ellen készülő merényletről. Ez a merénylet és a szarajevói merénylet között nagy a hasonlatosság. Beogradban fegyveres intervencióra készült az esetre, hogy ha forradalom törne ki Bulgáriában és befolyásolták a bolgár emigránsokat, hogy lépjenek akcióba.

A cikkre vonatkozólag a beogradi külügyminisztérium kommunikét adott ki, melyben a bécsi lap állításait megcáfolja és rasszakaratú és minden alapot nélkülöző koholmánynak minősíti.

Milliárdos pör indul Okolicsányi miatt a magyar államkincstár ellen

A vizsgálóbíró kihallgatta Pödör cinkosát

Budapestről jelentik: Szombaton délután Okolicsányi Lászlót kihallgatta a vizsgálóbíró. Vallomása elején beismerte Okolicsányi László, hogy tudta, hogy azok az ékszerek, amelyeket Pödör részint átadott, részint megmutatott neki, a meggyilkolt Leier Amáliától származnak. Azt, hogy ő bújította volna fel Pödört Leier Amália meggyilkolására és kirablására, a vizsgálóbíró előtt is váltig tagadja. Délben tizenkét óra után a vizsgálóbíró befejezte Okolicsányi kihallgatását és kihirdette előtte végzését. A vizsgálóbíró helyt adott az ügyesség indítványának és elrendelte Okolicsányi letartóztatását. Okolicsányi a rendőrségen rablás és gyilkosságra való felbujtás büntette címén helyezték előzetes letartóztatásba. Az ügyesség a vizsgálóbírónak ezen a címen tett indítványt Okolicsányi letartóztatására, s a vizsgálóbíró is ezen a címen tartóztatta le Okolicsányit. Okolicsányi a rendőrségen feljajamodást jelentett be letartóztatása ellen, de a vizsgálóbíró letartóztatási végzésének kihirdetése után feljajamodását visszavonta és így letartóztatása jogerőssé vált.

Leleplezik Okolicsányi korábbi rablásait

A szombati nap folyamán egyébként a vizsgálóbíróhoz rendkívül érdekes tartalmu levelet nyújtottak be. A levelet egy Som községben tartózkodó nyugalmazott csendőrmester írta, aki részletesen elsorolja mindazokat a börtölmasszagokat, amelyeket Okolicsányi László hazaias belbuzdulás ürügye alatt Som községben elkövetett.

A nyugalmazott csendőrmester a levélben részletesen leírja azokat a rablásokat, fosztogatásokat, amelyeket Okolicsányi vezetésével emberei elkövettek és mindazt, ahogy a község nyugalmát feldúlták.

A balassagyarmati törvényszék most küldte meg az értesítést, amely szerint április 22-én tárgyalják Okolicsányi rablási bűntudvénék újrafelvételi pörét a balassagyarmati törvényszéken.

Milliárdos kártérítési pör

Okolicsányi László rablásai különben

valószínűleg súlyos kárt fognak okozni a magyar államkincstárnak is. A zabari-pusztán Okolicsányi bandája által elrabolt tárgyak értékének valorizálása miatt ugyanis a károsult Bálint Lipót földbirtokos kártérítési pört indított a magyar államkincstár ellen. A rablás után, 1920. júliusában ugyanis megállapították, hogy az összes elrabolt holmi Okolicsányi László zabari pusztáján van részint elásva, részint beinvezítélva. Igazolták a földbirtokosok, hogy a rablott pénzen Okolicsányi egész dísnófalakkat, tehéncsordákat vásárolt, a károsultak kérték a bíróságot, hogy minden ingóságával együtt elárverezhesse a zabari birtokot és az árverésen befolyó jövedelemből fedezze kárait. A bíróság helyt is adott ennek a kérelemnek és 1920. szeptemberében meg is tartották az árverést. Hogy milyen horribilis vagyont rabolt össze Okolicsányi László, azt maga az árverés bizonyította.

A bíróság mielőtt meg ítéletet hozott volna, gondoskodott róla, hogy a csaknem egymillió szokol magyar koronára váltassék be és mindaddig, amíg az ügy a kurián is befejezést nem nyert, az akkoriban közel két és félmillió magyar papirkorona a salgótarjáni adóhivatalban bíról letétben őriztessék.

Ez akkor történt, amikor egy aranykorona 32 papirkoronát ért. Azóta tízezer papirkoronát ér egyetlen aranykorona és az Okolicsányi László birtokának elárverezéséből származó két és félmillió ma ugyanannyi paprpénzben van a salgótarjáni adóhivatal kasszájában, mint 1920-ban volt. Ebből az összegből négyszázezer szokol itélt a bíróság Bálint Lipótnak, aki azóta kétségbeesve látta, hogy a magyar korona elértéktelenedésével hogyan veszti el az értékét letébe helyezett vagyona. Több ízben kérte a bíróságot, hogy a pénzt szilárd valutára váltsák át, azonban kérését elutasították. Emiatt Bálint Lipót pert indított a magyar kincstár ellen abból a célból, hogy a letétben levő, most egy millió koronát kitevő összeget valorizálva — egy milliárd magyar korona értékben — térítsék meg neki.

TINTA

Zsidó művész

Reám is mélységesen hatottak Abel Pannak, a jeruzsálemi művésznek bibliai képei. A biblia az emberiség gyermekkorára s mindnyájunk gyermekkorára kiscsi. Káin a bátyánk, Abel az öcsénk. Mintha emlékeznénk is rájuk, homályosan.

A kiváló művész látogatásával tisztelt meg. Szőke szakállja van, gyér szőke haja, kék szeme. *Rilke*hez hasonlít. Okos, szerény. Szerénysége pedig minden igény nélkül való, az a szerénység, mely nem leplez semmit, legfőkébb önmagát s arra sem büszke, hogy olyan nagyon szerény. Nehéz így szerénynek lenni.

Közös ismerősünkről csevegtünk, *Kova-Feuerstein* Avigdorról, a költőről, ki hozzám intézett jeruzsálemi leveleit eképp keltezi: „a Megváltás ötödik évében“. Az új zsidó állam mindössze öt esztendő. Erről beszélgettünk.

— Én is megalakulása óta élek ott — mondotta. Mikor kiérkeztem Litvániából, azon lepődtem meg, hogy mennyire nem vagyok meglepődve. Tevéket láttam az utcán, gépkocsikat. Egy tevé, egy gépkocsi. De hamar megszoktam. Másnap már úgy éreztem, hogy otthon vagyok.

— Mi vonja oda?

— Az, hogy a hazám. Építeni akartam. Párisban jártam, láttam, hogy ez nagyon régi, nagyon kész, nekem semmi dolgom rajta. Palesztinába mentem.

— Milyen a szellemi életük?

— Most nyitották meg a zsidó egyetemet. Azon a hegyen építették, melyen valaha a római katonák rontottak be, hogy elpusztítsák Jeruzsálemet. Van zsidó Operánk, zsidó színházunk, hol a moszkvai zsidó színészek kaptak állandó otthont. Itt mutatják be jövőre *Madách* „Ember tragédiáját“, *Kova-Feuerstein* verses fordításában. *Shakespeare*t s majdnem minden remekíró a nyelvünkön olvashatunk. Két napilap, sok folyóirat.

— Tehetség?

— Rengeteg. Talán kissé sok is.

— Ki a legnagyobb emberük?

— Azt nem tudnám megmondani.

Bialik, a világhíres poéta nálunk telepedett meg, egy utcát neveztek el róla, ma saját utcájában lakik. Akkoriban, mikor Jeruzsálemba költözött, váltig ünnepezték, de most már megszokták, utána sem fordulnak.

— Nemo profeta... És munkásság?

— Természetesen szintén zsidók.

— A rendőr?

— Az is.

— A földműves?

— Egyetemet végzett leányok szántanak, ásának, kapálnak, kubikos munkát végeznek. Köveket hordanak az új hazához. Egy szövetség célul tűzte ki a föld megművelését. Képzőművészeti iskolánkba csak azokat vesszük föl, kik egy ipart is vállalnak.

— A hivatalos nyelv?

— A zsidó.

— Nemzetiségeik?

— Arabok, keresztények. A keresztények zsidó állampolgárok. Vannak áttérők is. Ezek zsidóbbak a zsidóknál. Az orosz szombatások állandóan szemünkre lobbantják, hogy mi nem vagyunk eléggé vallásosak.

— Katonák?

— Mi katonáskodunk. Nemrégiben egy apa fiát lelőtték a határon. Erre az apa, még aznap, a másik fiát kül-

dötte el a határt őrizni.

— Ön hazafi?

— Hogyne — szól egyenesen, egyszerűen, minden szimpadiasság nélkül, mint az, ki az édesanyjáról beszél. — Akiben nincs meg ez az érzés, abból valami nagyon emberi hiányzik, az természetellenes. Mint aki nem szereti a szüleit, gyermekeit. Látja azokat a köveket, melyekre rajzaimat nyomtam, Jeruzsálem uccáin találtam, a porból szedtem föl, mintha Isten sok ezer évvel ezelőtt nekem hullajtotta volna oda, éppen én nekem.

Ez szép. Oly szép, hogy hirtelenben nem is tudok rá válaszolni. Fölállok, tündöve nézem hívő, megindító arcát. Valamit gondolok, ami annyira foglalkoztat, hogy nem tudom kimondani.

Körülbelül ezt gondolom. Milyen furcsa-édes érzés lehet, hogy hazája csak öt éves s hogy ő nem is fia a hazájának, hanem az édesapja. Hazája fiatalabb, mint ő. Még tipeg, még gyermekruhában van. Ha pedig elbötlik s megüti magát, akkor ő fölemeli, gyöngéden.

— És megcsókolja.

Kosztolányi Dezső

Nemzetgyalázásért
elitelt becskerek-i orvos

A noviszadi törvényszék Gomirac-tanácsa szombaton tárgyalta a nemzetgyalázással vádolt dr. Kleitsch János zombolyai származású becskerek-i orvos ügyét.

Az ügyészség vádirata szerint a becskerek-i lakáshivatal dr. Kleitsch János orvos által bérelt lakást egy állami hivatalnoknak utalta ki, de mert dr. Kleitsch ennek ellenére vonakodott a lakást elhagyni, megbizta *Mirkovics* Szvetiszlav becskerek-i titkosrendőrt és két becskerek-i rendőrt, hogy lakoltassák ki dr. Kleitschot a lakásából.

Dr. Kleitsch rátámadt a rendőrökre és a vád szerint azt kiáltotta feléjük:

— Házamban nem fognak vadracok lakni — s ezzel be is csapta előttük az ajtót — s nem engedte őket be a lakásba.

Dr. Kleitsch ezenkívül utasította Becker Anna nevű cselédjét, hogy ne gyujtsa meg a lakásban a lámpát, nehogy lássák, hogy a lakás egyes részei lakatlanok.

A noviszadi törvényszék ezért dr. Kleitsch Jánost nemzetgyalázás címén ezer dinár pénzbüntetésre ítélte, ami ellen az ítélet súlyosbításra végett az ügyész felbuzerést jelentett be.

A siron túli szerelem

Somló Sándor leánya
földbirtokot örökölt

Budapestről jelentik: *Somló* Sári szobrászművésznő, *Somló* Sándornak, a budapesti Nemzeti Színház volt igazgatójának és *Vadnay* Vilmának leánya néhány nappal ezelőtt értesítést kapott az illetékes hatóságtól, hogy *Luzsénszky* Vilma bárónő, aki rövid idővel ezelőtt halt meg, *vagyonának általános örökösévé tette*. A hagyatékhoz ötszázholdas birtok, egy kastély és nagyértékű egyéb vagyontárgyak tartoznak.

A váratlan örökség egy régi szerelmi regény epilógusaként jutott *Somló* Sárihoz. A most elhunyt *Luzsénszky* Vilma bárónő és *Katalin* nővére bele szeretett *Somló* Sándorba. Nevelőapjuk, *Döry* József báró, volt bihar-megyei főispán beleegyezett abba, hogy a leányok közül az egyik, *akit Somló* választ, férjhez mehessen hozzá. *Somlót* meg is hívták *Döry* báró házához, ez alkalommal azonban kiderült, — amit addig titokban tar-

tottak, — hogy *Somló* már házasságban él *Vadnay* Vilával. A *Luzsénszky*-báró-lányok a nagy csalódás után visszavonultak bihari birtokukra.

Katalin bárónő néhány évvel ezelőtt meghalt. *Luzsénszky* Vilma, aki *Somló*ékkal a legbensőbb barátságot tartotta fenn és *Somló* Sárinak keresztanyja is volt, most hunyt el és végrendeletében fejedelmileg gondoskodott régi szerelmének leányáról.

Nemzetgyalázásért
elitelték egy budapesti
egyetemi orvostanárt

Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék Töreky-tanácsa előtt nemzetgyalázással vádolva állott dr. *Körösy* Kornél egyetemi orvostanár, aki február hó 27-ikén a földalatti villamoson a kocsik ablakára kiragasztott „Magyar imádság“ felirású plakátot letépte, összegyűrte és a földre dobta.

A tárgyaláson *Bogdán* Lajos villamoskalauz és *Imre* Mátvás rendőrőrmester terhelő vallomása után a vádlottat hallgatták ki, aki azzal védekezett, hogy ő rövidlátó és nem látta, milyen falragaszt tép le az ablakról.

Az elnök: Miért tépett le egyáltalán falragaszt?

Körösy: Mert olvastam a kocsiban és az ablakra ragasztott plakát elfogta a világosságot?

Az elnök: Hogy-hogy? Milyen világosság volt a földalattiban?

Körösy: Villanylámpa. Kérem, a plakát letéptése csak reflexmozgás volt nálam, félig-meddig öntudatlanul cselekedtem.

A bíróság nem fogadta el az egyetemi tanár védekezését és *Körösy*t nemzetgyalázás vétségében bűnösnek mondta ki, amiért egymillió korona pénzbüntetésre ítélte.

Bonyodalom
egy ellopott kabát körül

Noviszadról jelentik: Tragikomikus bonyodalom keletkezett egy ellopott télikabát körül. *Filipsz* Jakab noviszadi bérszolga csütörtökről péntekre virradó éjjel ittas állapotban betért *Fehér* Vilmos Duna-uccai vendéglőjébe, ahol tovább ivott. Késő éjszaka *Filipsz* Jakab fizetett, lekasztott a fogasról egy télikabátot és el akart távozni. *Fehér* vendéglős és az alkalmazottak is emlékeztek arra, hogy *Filipsz* kabát nélkül jött a kocsmába, miért is kérdőre vonták, hogy miért akarja a más kabátját elvinni? A részeg *Filipsz* váltig erősítgette, hogy az az ő kabátja, de mert a vendéglős nem hitte el neki, behívták a rendőrorjáratot.

A 63-as és a 3-as rendőrök hivatalos komolysággal kihallgatták *Filipsz* Jakabot és kimondták a megieleggé tehetően ítéletet:

— A kabát *Filipsz* Jakabé — és szennyezést tettek *Fehér* vendéglősnek, miért merte a derék hordárt kabátlopással gyanúsítani!

Filipsz erre a télikabátal büszke önérzéssel de bizonytalan léptekkel elhagyta a vendéglőt.

Pár perccel utóbb *Leder* András géplakatos rontott be a vendéglőbe és a fogason felejtett kabátját kereste. A kabátot azonban *Filipsz* elvitte, mire *Fehér* vendéglős újra előhívta a két rendőrt, akik *Leder* Andrásal *Filipsz* Jakab, illetve az ellopott télikabát keresésére indultak.

Hajnal felé *Filipsz*et a dohánymonopólium raktárai körül az országúton részegen, aludva, de kabát nélkül találták. Nagynehezen felébresztették és kérdőre vonták a kabát miatt. *Filipsz* égre-földre esküdözött, hogy a kabátot sohase látta, neki kabátja nincs is és nemis volt.

— Ha elloptam, — mondta, — akkor

tőlent is ellopták — és mint akit a dolgot többé nem érdekel, a másik oldalra fordult és tovább aludt az országúton.

A rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek s megindította a nyomozást a kabát tolvaja után.

A becsei Magyar Népkör
kulturmunkája

Április 25-ikén Jókai-ünnepélyt rendeznek

A staribecsei Magyar Népkör lelkes és fáradhatatlan vezetősége gyönyörű eredményekkel folytatja az év telén megkezdett kulturmunkáját.

A kör harmadik kulturstéjén *Darvas* Gábor ismertette a rádiót. Komoly szaktudással és lebilincselően érdekes előadással ismertette ezt a korszakos találmányt, melynek működését is bemutatatta a nagyszámban megjelent, megértő közönségnek.

A negyedik kulturstéjén dr. *Varsó* János előadása szerepelt. Az előadás címe: „Róma“ volt. Páratlanul vonzó, a figyelmet állandóan ébrentartó előadásában ismertette az örök város szépségeit, műkinéseit és érdekességeit s pompás vetített képekkel illusztrálta az előadást. Az előadót hosszantartó taps jutalmazta meg az élvezetes előadásért.

A kör ötödik kulturstélyét *Jókai* Mór emlékének szenteli. A Jókai-ünnepségnek, melyet április 25-ikén este fél 9 órakor tartanak meg a Central nagytermében, a következő a műsora:

1. Dr. *Draskóczy* Ede elnök ünnepi megnyitója. 2. *Csokonai-Hoppe*: „A reményhez“ éneklő a Polgári Magyar Dalkör férfikara. 3. *Fetter* Imre szavalja *Petőfi* Sándor: „Jókai Mórhoz“ új költeményét. 4. *Kehler* Béla: „Puszták fia“, *Sárközy* Lászlóné zongorakiséréte mellett hegedűn előadja: *Ugray* György. 5. Ünnepi vers. *Irta* és előadja dr. *Faragóné*, *Galambos* Margit. 6. „A száz esztendő Jókai“, ünnepi beszéd. Tartja dr. *Dettre* János. 7. *Jókai-Tarnay*: „Milióra“ dal, éneklő *Rácz* Imréné, zongorán kíséri *Ugray* Gy. 8. *Jókai-Liszt*: „A holt költő szerelme“, melodráma. Előadja dr. *Havas* Lajos, zongorán kíséri *Ugray* György. 9. *Petőfi-Geiger*: „Nép-dalegyveleg“, éneklő a Polgári Magyar Dalkör vegyeskara.

Részvénytársaság
a sikkasztott milliárdokból

Letartóztatták a budapesti vásárcsarnok pénztárosát

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség letartóztatta *Kaiser* László vásárcsarnoki pénztárosát és *Bárdos* Ede részvénytársasági igazgatót, akik a vásárcsarnok pénztárából másfél milliárd koronát sikkasztottak. *Kaiser* és *Bárdos* — mint kiderült — az elsikkasztott pénzen részvénytársaságot akartak alapítani, hogy ily módon biztosítsák maguknak a gondtalan megélhetést.

Kaiser László elmondotta a rendőrségen, hogy *Bárdos* Edével együtt elhatározták, hogy kereskedelmi részvénytársaságot alapítanak. A szükséges pénzt *Kaiser* László a vásárcsarnok főpénztárából fogja elsikkasztani. *Kaiser* László, aki a vásárcsarnok igazgatóságának főpénztárnoka volt, eleinte csak 50—100 millió koronás összegeket vitt el a pénztárból, majd mikor a vállalatuk, a „*Perfekta Rt.*“ komolyan kezdett kialakulni, már 150—200 milliós összeget is sikkasztott. Ezeket az összegeket *Bárdos* Edével együtt részben beruházásokra, részben áruvásárlásokra fordították.

Igen érdekes, hogy *Bárdos* Ede azzal védekezik a főkapitányságon, hogy neki fogalma sem volt arról, hogy *Kaiser* László a többszázmilliós összegeket sikkasztás útján kerítette elő, azt hitte, hogy *Kaiser*nek dugaszdag külföldi ismerőse van, aki kölcsönözi ezeket az összegeket.

HIREK

A Bácsmegyei Napló legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— **Görög-keleti husvét.** Vasárnap, hétfőn és kedden ünneplik a görög-keleti husvétit. A görög-keleti husvétit szertartások szombat éjjel három órakor kezdődtek a feltámadási körmenettel. Vasárnap délelőtt tartják a görög-keleti templomban az ünnepi istentiszteletet, amelyen a városi tanács tagjai, az állami hivatalok vezetői és küldöttségei és a katonatisztok vesznek részt.

— **Dr. Miletics Szlavko közegészségügyi miniszter Novisadon.** Dr. Miletics Szlavko közegészségügyi miniszter feleségével Novisadra érkezett anyja és nővére, özvegy Tomics Jásóné látogatására. A miniszter a szerb husvétot Novisadon tölti.

— **Jovanovics Ljuba sürgősen Pasicshoz utazott.** Beogradból jelentik: Jovanovics Ljuba, a parlament volt elnöke Beogradból elutazott Dubrovnikba. Utközben Jovanovics a Cavtatban üdülő Pasic miniszterelnökhöz is ellátogat, ahová a napokban dr. Markovics Lázár volt igazságügyi miniszter is megérkezett. A „Pravda“ zagrebi forrásból azt az értesülést közli, hogy Pasic miniszterelnök sürgősen magához hívatta Jovanovics Ljubát, aki egyúttal a királynál leendő kihallgatása végett Ilidzsére is el fog utazni. Jovanovics utazását a háborús felelősség kérdése körül folytatott vitával hozták összefüggésbe. Azokat a közléseket és vitaközvetéseket ugyanis, amelyek az utóbbi időben Jovanovics Ljuba memoárjaival kapcsolatban egyes sajtóorgánokban megjelentek, illetékes helyen nem nézik jó szemmel. A háborús felelősség kérdése így a belpolitikai helyzetben is surlódásokat idézett elő, amelyek elsimításáról fog tárgyalni Pasic és Jovanovics.

— **Kedden foglalja el az új noviszadi főkapitány hivatalát.** Noviszadról jelentik: Mihajdzsits Stanoje, az ujonnan kinevezett noviszadi főkapitány kedden teszi le a hivatali esküt és ugyanaznap elfoglalja hivatalát.

— **Lengyel légionáriusok támadásai a felszülézi németek ellen.** Berlinből jelentik: Felsőszüléziából érkező jelentések szerint a lengyel légio tagjai egyre több támadást intéznek a Szülézia lengyel részén élő németek ellen. Biaschowitzban a légionáriusok egy német polgárt agyonlőttek azért, mert gyermekeit német iskolába küldte tanulni. Ugyanitt egy háztulajdonost megöltek azért, mert azt hitték, hogy német. Egész Felsőszüléziában felfegyverzett bandák intéznek állandóan támadást a németek ellen, amely támadások alkalmával az elmúlt héten több mint harminc embert súlyosan megsebesítettek.

— **A szuboticei adókövetések.** A harmadosztályú kereseti adót kivétő bizottság április 24-én a következők adóügyét fogja tárgyalni: Buljovics Béla, Gabrics János, Hampelics Márkóné, Horovitz Lipót, Lantos Pál és neje, Marjánovics Zsárkó, Markovics Albert, Markovics Jánosné, Miklós Ferenc, Patarsics Gergely, Polyakovics Józsefné, Rukavina József, Tikviczki János, Vajkovic Miklós, Berger Aladárné, Bosnyák Mátyás, Csóvics Félix, Fábriánovics István, Friedmann Sándor, Füle Miklós, Kalmár Vince, Katarsics Antalné, Knezsevics Jánosné, Kopunovics Balázs, Kovács István, Kovalcsik Mihály, Mannsfeld Erzsébet, Mándics István, Matkovics Alajos, Mildenovics Teréz, Pancsics Mihály, Schweiger M. Lajos, Strasser Béla, Szutukovics Anna, Vidakovics Jánosné, Vujkovic Jánosné, Vukovics Kata, Vukovics Márton, Kuluncsics István, Mannsfeld Erzsébet, Rechenstein Sándor, Rudics Imréné, Tumbász Andrásné, Vicsics Magda és Wolfram Pál.

— **Radó Imre új regénye pünkösdkor jelenik meg a Pantheon kiadásában.** A vajdasági magyar irodalom számottevő egvénsége Radó Imre, akinek írásait a Bácsmegyei Napló-ból is jól ismeri a magyar olvasóközönség. Radó Imre, akinek már több kötete jelent meg, most fejezte be új regényét, amelynek kiadási jogát az egyik legelőkelőbb magyarországi könyvkiadóvállalat, a budapesti Pantheon szerezte meg. A regény címe „Az akarat szárnyán” és pünkösdkor jelenik meg a Pantheon kiadásában. Könyvvalakban való megjelenése előtt azonban a „Ma Este” című budapesti hetilap, amely most szerezte meg a regény kiadási jogát, folytatásokban fogja közölni Radó Imre új regényét. Az új regény annál közelebbre érdekli a vajdasági magyar közönséget, mert Radó Imre regénye a Vajdaság határain túl is demonstrálni fogja, hogy vannak írók a Vajdaságban és van vajdasági magyar irodalom. A regény bizonyosan megérdemelt irodalmi sikert fog aratni.

— **Herriot helyesereje Painlevé.** Párisból jelentik: A baloldali pártok a kamara elnöki állására — amely Painlevé miniszterelnöki kinevezése folytán megüresedett — Herriot-t jelölték. Herriot a jelölést elfogadta. Az elnökválasztás szerdán lesz.

— **Nagy kárt okozott a londoni vihar.** Londonból jelentik: A vihar, amely csütörtökön Londonban dühöngött, a Csatornában és az Ir tengeren 83 mérföldnyi sebességet is elért. A tengeren és Anglia belsejében igen nagy károkat okozott. A pusztulás képe még nem alakult teljesen ki. Jersemouth kikötőjében több vitorlás elsodródott. A folyamvidéken nagy áradások vannak.

— **Autóelgázolás.** Szombaton reggel kilenc órakor a vasúti pályaudvar felé a Kraljica Mária szálló autóbusza, anélkül, hogy tülkölt volna, sebes irammal közeledett. Cseman Márton, a 12 A. számú bérkocsi tulajdonosa nem tudott idejekorán elugrani az autóbusz elől, amikor már lehetetlenné vált a menekülése, belekapaszkodott az autóbusz elején levő hűtőkészülék viztartányának csavarjába. Az autó mintegy 8 métert hurcolta, a kocsi már nem tudott tovább a kocsiba kapaszkodni, a kocsi alá bukott, amely elgázolta és életveszélyes sebesüléseket okozott. Cseman Mártont beszállították a kórházba. Az autóbusz soffőrjét, Haug Valentint a vasúti rendőrség kihallgatta és őrizetbe vette.

— **A király tizennégy színészt a beogradit színház tagjává nevezett ki.** Noviszadról jelentik: Királyi ukáz tizennégy noviszadi színészt, névszerint, Hadzsi Dinics Milos, Spasics Mita, Vasziljevics Koszta, Stojsevics József, Vilovác Vojtszláv, Weble Márkó és Filipovics Petár színészeket, Markovics Milka, Todosics Márta, Matievics Danica, Stojsevics Szavéta, Vasziljevics Danica, Vilovác Katica és Filipovics Matilda színésznőket, továbbá Arzenievics Stevánt, a noviszadi szerb színháznak negyven éven át ruhatárosát a beogradit Nemzeti Színház tagjává, államhivatalnoki beosztással kinevezte. Ez a kinevezés a nyugdíjaztatást biztosító statusrendezéssel kapcsolatos.

— **Megnyílt a budapesti XVI. árumintavásár.** Budapestről jelentik: Szombaton reggel nyílt meg az Iparcsarnokban, a Műcsarnokban és a Mezőgazdasági Múzeumban a XVI. nemzetközi vásár. Az egész magyar ipar a legkülönbözőbb iparcikkeket állította ki, de megjelentek a legjelentősebb cégek, ugyszólván Európa minden országából. A budapesti nemzetközi mintavásár alkalmával a budapesti kereskedelmi- és iparkamara szakértőkezelést készít elő, amelyre meghívják az összes utóállamok mintavásárainak vezetőseit. Az értekezleten az együttes érdekek védelme végett a

következőkről fognak tárgyalni: A »Messe« védelme, a mintavásárok időbeosztása, forgalmi- és utazási könnyítések, a mintavásárokkal kapcsolatos vámügyek, forgalmi adó, devizakönnyítések és propaganda-kérdések. A budapesti mintavásárra a külföldi Messék vezetőisei közül is rendkívül sokan jelentek meg.

— **A rendőrség gyermeke.** Csütörtökön bajnalban Becskereken, a város végén az Aradaci-ut utolsó háza előtt egy két hónapos csecsemőre bukkantak. A kis kített gyerek egészen sírása vonta magára a korai hajnali járőreket figyelmét. A csecsemőt bevitték a rendőrségre s mint, hogy a becskereki rendőrség kiváló felszerelése dacára sem tudta a csecsemőt táplálni, Rajkovic Szlavko főkapitány anyját és otthont keresett a falát gyermek számára. A gazdag Becskereken azonban nem igen akad senki, aki a gyereket elvállalta volna. Végre jelentkezett egy pótanya: Pataki Róza napszámos asszony, akinek magának is van már három gyereke s aki ezeket se igen tudja táplálni. A rendőrfőkapitány arra kéri a jószívű becskerekiet, hogy juttassanak ruha- és pénzsegélyt Pataki Róza részére, hogy ezt a negyedik gyereket is felnevelhesse. A jószívű asszony III. kerület, Bognár-telep 64/12 szám alatt lakik, de adományokat a becskereki rendőrség is elfogad.

— **Jégeső Novisadon.** Pénteken estefelé jégeső volt Novisadon. A jégeső főleg a Darányi-telepen lévő szőlőtelepekben okozott nagy kárt. A földművelésügyi miniszterium telefonon érdeklődött a főispáni hivatalnál a jégkár méretei felől.

— **A sentai zsidó nőgyógyászati közgyűlése.** Szentáról jelentik: A sentai zsidó nőgyógyászati közgyűlést április hó 20-án, hétfőn tartja tisztújító közgyűlést.

— **Betörés.** Noviszadról jelentik: Schlaghammer Ferenc légszeszgyári munkás feljelentést tett a rendőrségen, hogy péntek este betörték a lakására és háromezer dinár értékű ruháimut elloptak. A rendőrség kinyomozta, hogy a betörést Schutak Lajos közvasúti fékező követte el. A lopott holmit megtalálták, de Schutak megszökött. A rendőrség körözi.

— **A »Luxemburg grófia«.** A szuboticei Sand kulturszakosztályának műkedvelőgárdája nagyban készülődik Lehár »Luxemburg grófia« című operettjének bemutatására. A darabot április 25-én, szombaton fogják bemutatni a Városi Színházban. Az előadás iránti érdeklődést fokozza az a körülmény, hogy Reiter Honkával az élén a legjobb szuboticei műkedvelők, Scheinberger Elza, Mayer Béla, Richter János és Weisz Ferenc játszanak a darabban.

— **Ujból felmászta a budapesti Turulra.** Budadestről jelentik: Szombaton délután egy órakor a Ferenc József hídnál a járőreket észrevették, hogy egy munkáskülső ember akar felmászni a Turulmadárra. Értesítették a tűzoltókat és mentőket, melikt azonban ezek megérkeztek volna, egy rendőr két fiatalember segítségével felkapaszkodott a hid oszlopára, a Turul aljánál elérték a kapaszkodó embert, akit megkötözték és lehozta a vezérelmes helyről. Megállapították, hogy az illető Vámos Ignác 37 éves munkás, aki Pödör Gyula expedícióját akarta megismételni. Vámost elő állították a rendőrségre.

— **Tűzhányókltörés Nikaragában.** Newyorki jelentés szerint Nikaragában a Managua vulkán kitört, sűrű hamuval borította el a környéket és nagy károkat okozott. A lakosság menekül.

— **Törökország javára döntött a moszuli határkijelölő bizottság.** Londonból jelentik: A Népszövetség által Moszuiba küldött vegyes bizottság, amely hivatala volt Törökország és Irak között a határt kijelölni, olyan döntést hozott, amely Moszulnak vitás területét háromnegyed részben Törökországnak ítélte. Ezt hivatalos részről még nem erősítették meg s azt mondják, hogy be kell várni a népszövetségi bizottság döntését.

— **Japán egész katonai erejével a szoviet mellé állt?** Newyorkból jelentik: Az ottani World az orosz-japán szerződésnek egy állítólagos katonai pótlékát közli. A szerződés pótléka értelmében Japán nem fogja elismerni Besszarábiának a románok által való elfoglalását, sem pedig az orosz határnak bármilyen olyan kiigazítását, amely ellen a szoviet kifogást emelne. Japán a Népszövetség-nél is mindenben támogatni fogja Oroszország érdekeit, főleg a fehér-oroszországi kérdést illetően, amely ezidőszáig Lengyelország fenhatósága alatt áll. Japán Vladivosztkában és Szibériában bányászati és hajózási koncessziókat fog kapni.

— **Tömeges vasúti katasztrófia Oroszországba.** Moszkvából jelentik, hogy ott a napokban egymásután négy vasúti szerencsétlenség történt. A Moszkva és Samara közt közlekedő vonat kiskodott; utasai közül négy meghalt, tíz súlyosan megsebesült. Jekatorinburg és Kazán közt két tehervonat ütközött össze, a kár nagy, de emberélet nem esett áldozatul. Kharkov közelében, Marev állomáson is kiskodott egy tehervonat; többen megsebesültek. Tiflis mellett pedig hibás váltóállítás miatt egy tehervonat lezuhant a töltésről. Két ember a vonatszemélyzetből meghalt és sokan megsebesültek.

— **Terjednek a járványok.** A melegebb időjárás beálltával ismét felütöttek fejüket a különféle járványos betegségek. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy a járványok elterjedését meggátolják, de a legjobb jelleget is hatástalan marad, ha a közönség ezen munkákban nem támogatja őket azáltal, hogy testét és lakását mindenki tökéletesen tisztán tartja. A tisztálkodás alapfeltétele, hogy elsősorban kezünket fertőtlenítsük, azaz elpusztítsuk a baktériumok millióit, amelyek napközben a kézre rátapadnak. Fontos az is, hogy az a szer, amelyet a fertőtlenítésre használunk, ne tartalmazzon mérges anyagokat, amelyek a szervezetre káros hatással lehetnek. A legbiztosabb és teljesen mérgegmentes fertőtlenítőszer a »Lysoform«. Mindenki tartozik vele családjának és önmagának hogy napközben többször alaposan megmossa kezét Lysoformmal, mert csak ilyen módon érheti magát biztonságban a ragályos betegségekkel szemben.

— **A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal és sok illusztrációval jelent meg.** Egy darab mellett és regényen kívül a lap külön jogosláviai mellékletet is közöl és tele van érdekes fényképfelvételekkel. Az új szám a Litterária árszintjénél kapható lezállított árban 12 dinárért.

— **Roth Olga kozmetikai intézetében.** Kt. Aleksandrova utca 4. szám alatt, a Rossia Focsiére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcbruhálás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szepők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját-készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szemölcskenőcsök stb.

— **Vasúti balesetbiztosítási kötvény tikkett váltson a Rossia-Focsiérenél.**

— **Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértudulásoknál reggel éhgyomorral pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet iszunk.** A belorvosj klinikán szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Ujabb kommunista letartóztatások Beogradban.** Beogradból jelentik: A rendőrség letartóztatta *Kolur* Nikola technikai hallgatót, akinek megtiltatták a kommunista-párt antimilitarista propaganda tervezését. A tervezet utasításokat tartalmaz arra, hogy a kommunistáknak be kell férközni a hadseregbe és a legapóbb részletekig kidolgozott program alapján kell dolgozniuk a hadsereg felbomlasztása és a vöröshadsereg eszméjének népszerűsítése érdekében. A leleplezés folytán további letartóztatások várhatók.

— **A vándorló Pistolet.** A Pistolet szertenezett s nem léle honát a hazában... Megjelent Szubotícán s alig kezdtek belemelegedni az emberek a kedves hazárdjékba, a Pistolet-et beilteve kitiltották, elment Zagrebba, volt Oszijeken, majd Szombort akarta a Vajdaság Montekarlóvá variózolni. Sehol sem volt hosszú élete. Alig fordultak meg néhányzor a zsetonok a zöld posztón, betiltották a játékot. Közben a pistoletesek érdeklődtek Beeskereken is, hogy a Bega-parti metropolis nem fogadná-e be falai közé a rouge et noir szelleműs játékát. Beeskerek nem kért a megtiltástól. Most azonban megjelentek Beeskereken a franciába ojtott talianok, magukkal hozva a belügyminiszter engedélyét, amely szerint Beeskereken fel lehet állítani a pistolet asztalokat. A beeskerekiek látván, hogy a belügyminiszter mindenáron a Vajdaságot kívánja boldogítani a pistolettel, nem ellenkeztek, kiadták az engedélyt. Szombaton este már meg is kezdődött a játék váltakozó szerencsével. Hol a bank nyert, hol a játékosok vesztek.

— **Petroleumkannákat sikkasztott.** Noviszadról jelentik: A rendőrség március 28-án letartóztatta Horvith Dezső kereskedelmi alkalmazottat, aki Linxner Jakab petrovaradini kereskedőtől két láda petroleumkannát vett át eladásra, de a vételárát elsikkasztotta. A noviszadi vizsgálóbíró szombaton szabadlábra helyezte Horváthot és utasította a rendőrséget, hogy tartsa felügyelet alatt.

— **A haldokló vármegyék.** Az áprilisi tizenketted törvény újra meghuzza a lélekharangot a vármegyék felett. Kimondja, hogy a vármegyei közigazgatás megszüntetendő. A törvény 73-ik §-a azonban módot ad a belügyminiszternek, hogy ott, ahol fontos állami érdekek kívánják, a megyei közigazgatás likvidálására halasztást adjon. Torontálmege vármegyei referensei szombaton *Zubkovic* Pál főjegyző elnöklte alatt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy arra való tekintettel, hogy a vármegye likvidálása még nagyon kezdetleges állapotban van, engedélyezze Torontálra nézve még egyidőre a vármegyei közigazgatás fentartását.

— **Agyonrugta a ló.** Sentáról jelentik: Gyurgyev Milos harminckilenc éves molli gazdálkodó csütörtökön kocsiján a földjére ment dolgozni. Munkájában pihenőt tartva, leült a kocsi mellé, hogy reggelijét elköltse. A két ló kifogva a kocsihoz volt kötve. Amint a gazda reggelizett, az egyik ló halántékra rugta. Segélykiáltásaira a szomszéd földeken dolgozó gazdák odarohantak, kocsira tették a súlyosan sérült Gyurgyevet és behozták a városba, ahol azonnal gondos orvosi ápolás alá vették, de már nem lehetett életét megmenteni. Gyurgyev egy napi szenvedés után meghalt.

— **A noviszadi Nemzeti Színház vendégszereplése Szomborban.** E hó 21-étől kezdve tíz estén át vendégszereplés a Nemzeti Színház együttese Szomborban. Az előadásokat *Vesztes rendezi.* A színház operettegyüttese a „Luxenburg grófja” előadására készült. A címszerepet előbb *Lehova Mila*, majd *Popov Mária*, a beográdi opera énekesnője fogja játszani.

— **A szerémségi kiütéses tifuszjárvány.** Noviszadról jelentik: Az egészségügyi főnökség széleskörű intézkedéseket tett a kiütéses tifusz terjedésének megállítására. Pénteken Szrmszki-Mitrovicán *Tomics Milos* foglalkozás nélküli egyén betegedett meg. *Paló József* pedig ugyancsak Szrmszki-Mitrovicán meghalt kiütéses tifuszban. Az egészségügyi felügyelőség megállapította, hogy Szrmszki-Mitrovicán hat megbetegedés történt ugyanazon az éjjeli szálláson és azt hiszi, hogy ezzel a járvány főfészke találta meg. Intézkedés történt ennek az éjjeli szállásnak fertőtlenítésére.

— **Tizenegynapi fogház hatósági személy megsértéséért.** Noviszadról jelentik: *Szretykov György* a múlt év május 28-án Csurogon a saját kocsiában fegyveresen elenszegűt a csendőröknek, akik a záróra betartására figyelmeztették és a csendőröket banditáknak nevezte. A noviszadi törvényszék szombaton hatósági személy megsértéséért tizenegynapi fogházra ítélte *Szretykovot*. Az ügyész súlyosbításért felebbezett.

— **Körözött tolvaj tojáskereskedő.** Apatinból jelentik: A hatóságok körözölevelet bocsátottak ki *Petrikovics Pál* szentai születésű negyven éves tojáskereskedő ellen, aki *Ogrizeka Antal* hódási tojáskereskedő által rábizott huszonötezer dinárral megszökött. *Ogrizeka*, aki két évig volt *Petrikovics*nál alkalmazva, még február végén huszonötezer dinár adott át *Petrikovics*nak, hogy számára tojást vásároljon. *Petrikovics* Szvilójevóba ment, ahol *Zimmermann Máttyás* hódási lakossal együtt vett lakást egy szállóban, reggelre azonban eltávozott és azóta nyoma veszett.

— **Az R. 33. leszállt a pulhemi repülőtérén.** Londónból jelentik: Az R. 33. légi cirkáló, amelyet a vihar leszakított horgonyváról, pénteken éjszaka kiszabadult az orkán forgatagából és visszatért a holland partokról Anglia felé. Szombaton hajnalban a léghajó leszállt a pulhemi repülőtérén.

— **A rendőr balesete.** Szombaton hajnalban különös szerencsétlenség történt a beeskereki rendőrségen. *Martinov Mita* rendőr inspektor szolgálatot teljesített az emeleten levő 2-ös számú szobában. Hajnalban, fél öt tájban *Martinov* kiesett az ablakon, a Bega-parti aszfaltra. A kövezeten annyira összezuza magát, hogy csak nagy nehezen tudott elvándorolni az épület Bega-parti kapujához, ahol bezörgött. Mire a kapu közelében lakó *Bokor József* egészségügyi őrmester felesége a lármára kiment, *Martinov* már elvesztette eszméletét. *Bokorék* intézkedtek, hogy *Martinovot* beszállítsák a kórházba, ahol eszméletét még nem nyerte vissza. Az orvosok megállapították, hogy rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett s életbenmaradásához kevés a remény. Hogy miképp történt a szerencsétlenség, nem lehet pontosan megállapítani, valószínűleg a szél zörgette a rozoga rendőrségi épület ablakait, *Martinov* be akarta csukni az ablakot s kilépett az épület párkányára, hogy megerősítse az ablakot. A rozogant párkány beszakadt alatta s így esett le.

— **Kabaréest Mali-Idjosen.** Vasárnap egy noviszadi műkedvelő gárda a Szilágyi Gergely-féle vendéglőben szépségversennyel egybekötött nagy kabaréest rendez. Előadják többek között *Liptai Imre* „A főnök ur neje” című egyfelvonásos tréfáját, továbbá *Szöke Szakáli* „Kelemen Palika” című tréfáját. A főbb szerepeket *Magyar Zoltán*, *Magyar Zoltánné*, *Kókai Mariska*, *Weiss Ilonka*, *Adler Sándor* játsszák. Kabaré után tánc és szépségverseny.

— **Uchtritz Zsigmond báró meghalt.** Bécsből jelentik: A volt monarchia sportéletének egyik ismert tagja, *Uchtritz Zsigmond báró* pénteken délután Bécsben hetvenkilenc éves korában, tüdővérzés következtében meghalt. *Uchtritz* neve különösen a múlt század hetvenes éveiben volt ismeretes löverseny-istállója révén. Lovai budapesti, bécsi és angliai versenyeken sorozatos győzelmekeket arattak. Bécsben az utóbbi évtizedekben teljes szegénységben élt és elhagyottan halt meg.

— **Szemérem elleni büntetést letartóztatott hatvannyolc éves földmives.** Noviszadról jelentik: *Csémán János* hatvannyolc éves jómódu kölpényi gazda 1923. december 16-án becsalt az udvarára egy nyolc- és egy tízéves kislányt és szemérem elleni büntetést követelt el. A noviszadi ügyészség *Csémánt* szombaton letartóztatta.

— **Hangverseny az orosz leánynevelő intézet javára.** Az Oroszországból menekült *Harkor-leánynevelőintézet*, amely most *Novibe* csejen működik — növendékei támogatására április 21-én Beeskereken hangversenyt rendez. A hangversenyen *Sztakin* volt moszkvai konzervatóriumi tanár, *Lisenkó* zongoraművész és *Trocki* asszony ének-művésznek közre.

— **Megkezdték a molgunarasi katolikus templom építését.** Molgunaráról jelentik: Hétfőn délután folyt le ünnepélyes keretek közt a molgunarasi római katolikus templom alapkövetétele és kedden már megkezdték a templom építését. A lakosság munkával és természetbeni adományokkal járul hozzá az építéshez.

— **Sentán újból megalakítják a Kaszinót.** Sentáról jelentik: A szentai Kaszinót több év előtt feloszlatták. A társadalom körében mozgalom indult meg a Kaszinó újbóli megalakítására. A mozgalom teljes eredménnyel járt és az alakuló gyűlést április 21-én, kedden fogják megtartani az Amerika-szálló termében.

— **Másodszor is felboncolták Kardos Béla holttestét.** Budapestről jelentik: *Kardos Bélának* a Dunából kifogott holttestét szombaton a hatóságok intézkedésére újból felboncolták. A másodszori boncolásnál megállapították, hogy a holttest legalább három hétig volt a vízben, a belső szervekbe víz hatolt be és minden jel mellett szól, hogy *Kardos* öngyilkosságot követett el. A boncolás után a rendőrség megadta az engedélyt az eltemetésre és a további nyomozást ez ügyben megszüntelte.

— **A japán császár második fia nőül.** Tokióból jelentik: A japán lapok híradása szerint *Sisibu*, a császár második fia, nőül veszi *Mathudaira örgróf* legidősebb leányát, aki unokahuga a washingtoni japán nagykövetnek. A menyasszony 18 éves és jelenleg még iskolai tanulmányait végzi. A herceg 23 éves, Japánban igen nagy népszerűségnek örvend.

— **Az artisták szeptemberben világtörzsszűst tartanak Budapestben.** Budapestről jelentik: Az artisták világligája első teljes kongresszusát Budapestben tartja meg szeptemberben. Ez lesz az első kongresszus, amelyen az angol artista-szövetség tizenegyévi passzivitás után megjelenik. Husz nemzet képviselőiben mintegy ötven delegátus érkezésére számítanak. A kongresszus előreláthatóan négy napig fog ülésezni. A belga,

francia, angol, spanyol, olasz, holland, jugoszláv, osztrák, cseh, dán és több kisebb állam artistái már bejelentették érkezésüket. Az artisták világligája, a LMOA egyike a legnagyobb szervezeteknek. Az oroszokon kívül valamennyi kulturország artistája tagja ennek a szövetségnek. A háboru óta ellanyhultak az artisták nemzetközi összeköttetései, így például az angol artisták egyesülete, a Federation WAF egészen mostanáig bojkottálta a világligát, mert az nem törölte tagjai sorából a volt központi hatalmak artistáit. Most már az angolok is békülékenyebbek. A világ összes artistáinak első kongresszusát azért tartják, mert a volt központi hatalmak országai közül csak Magyarország nem interválta a háboru kezdetén ottrekedt angol artistákat.

Dr. Kosztolányi Árpád orvosi rendelőjét áthelyezte *Volvode Putnika* trg 4 sz. alá (törvényszékkel szemben) **Rendel gyermek, női és egyéb betegeknek d. e. 9—10. ór és nemi betegeknek d. u. 3—5-ig**

Kövérség ellen egyedül a *„Vilán tea”* hat óriási sikerrel. Az összes szakemberek elismerik ezt. Kapható valamennyi gyógyszertárban és drogériában. Készíti: *Mr. D. Vilán laboratoriuma, Zagreb. Prilaz 71.*

Dr. K. Vermes Anna orvos a noviszadi állami tüdőbeteg diszpensair és állami kórház röntgenológusa *Noviszadon* Duna utca 17. sz. alatt április 16-án megkezdte rendelését.

ILLATOS MOLYIRTÓ
„HERMELIN” a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA” DROGERIJA NOVISAD

Ha a budapesti kereskedelmi és gazdasági viszonyokról pontosan tájékozódni akar, vegye meg Budapest legjobb napilapját az *Esti Kurir-t*. Előfizetéseket felvesz a jugoszláviai főképviselő, *Heumann Mór* Szubotica és a *Bácsmegyei Napló* minden árusítója.

JÁRVÁNYESETÉN
kézmosáshoz feltétlenül használandó

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. április 18.

Zürich deviza 8.35.
Budapest deviza 1154—1162, valuta 1137—1156.
Prága deviza 54.475—54.975, valuta 54.25—54.75.
Berlin deviza 67.5—67.7 milliárd márka, valuta 67.2—67.6 milliárd márka.
Bécs deviza 1141—1145, valuta 1137—1143.
London deviza 295.50.
Newyork 1.62.

Zürich, apr. 18. Zárlat: **Beograd** 8.35, **Páris** 27.175, **London** 24.76, **Newyork** 5.175, **Milanó** 21.21, **Amsterdam** 206.625, **Berlin** 123.125, **Bécs** 0.007285, **Szofia** 3.775, **Prága** 15.35, **Varsó** 99.50, **Budapest** 0.007175, **Bukarest** 2.325.

Csikágói gabonatörzssze, apr. 17. **Buza** májusra 151.625, **Buza** júliusra 141.875, **Buza** szeptemberre 133.875, **Tengeri májusra** 106, **Tengeri júliusra** 110.375, **Tengeri szeptemberre** 110.625, **Zab májusra** 41.75, **Zab júliusra** 42.875, **Zab** szeptemberre 42.875, **Rozs májusra** 110, **Rozs júliusra** 107.5, **Rozs** szeptemberre 101.

Newyorki gabonatörzssze, apr. 17. **Buza** őszi vörös 189.75, **Buza** őszi kemény 166.75.

SPORT

Pályát épít a Bácska

Subotica város eladta a sporttelepet

A Bácska vezetősége már régóta tervezi egy modern sporttelep felépítését, a tervek magvalósítását azonban eddig megakadályozta az a körülmény, hogy a város nem akarta az egyesületnek eladni azt a területet, ahol jelenleg is van a sporttelepe. Az ügy többször szerepelt a városi közgyűlések napirendjén, azonban a kiszélesített tanács minden esetben elutasította az egyesületnek a telep megvételére irányuló kérelmét. A legutóbbi közgyűlésen végre kedvező elintéztést nyert a Bácska-sporttelep eladási ügye. A kiszélesített tanács hosszabb vita után elhatározta, hogy a sporttelep területét huszonnégyezer dinárért eladja a Bácskának.

A közgyűlés határozata folytán most már valóra válhatnak a Bácska tervei és mint értesülünk, a pálya felépítése rövidesen meg is kezdődik. A Bácska vezetősége ugyanis azt tervezi, hogy jövőre az egyesület fennállásának huszonöt éves jubileuma alkalmával rendezendő nagyarányú sportversenyeket már az új sporttelepen rendezi meg.

Vasárnapi sportprogram Suboticán. Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnap délutáni kettős bajnoki mérkőzést, amely a Szombori-uti Bácska-pályán kerül döntésre. Az idei bajnokság kérdése függ a Bácska-Zsak, Szombori Sport-Subotica Sport mérkőzésétől. Délután 3 órai kezdéssel az idén még veretlen Szombori Sport kerül össze a Szubotica Sport csapatával. A szombori csapat kitűnő formában van, mint azt legutóbbi osztrák szereplésével is bebizonyította, viszont a szuboticai kék-fehérek ezúttal szerepeltetik először két kitűnő csatárjátékosukat: Inotayt és Fellnert, míg a védelmet Csiszai beállításával erősítik meg. A Szubotica Sport ebben az összeállításban fog szerepelni: Nagykanász — Rengen — Csiszai — Bokor. Mészáros, Rengei — Tamásy, Inotay, Jagica, Berényi, Fellner. A névsnak ígérkező meccs után, amelynek kimenetele teljesen nyílt, a Bácska mérkőzik a vasutasokkal. Mindkét csapat erősen felkészülve, legjobb tizenegyet küldi a küzdelembe. A Bácska komplett csapatával, Rudics és Székkel megerősítve fog szerepelni erősen respektálva kemény fizikum ellenfelét, amely tavaly éppen a bajnokságtól fosztotta meg a piros-fehéreket. Minimális gólarányú Bácska-győzelem, esetleg eldöntetlen eredmény várható. Az előmérkőzést Szilpics, a másodikat Szegedinszki vezeti le. A Sand-pályán barátságos mérkőzés lesz. A Sand a Zimonyi Amateur jóképességű csapatát látja vendégül. Hétfőn a Bácska a Sanddal revánsmérkőzést játszik a Szombori-uti pályán.

A bécsi válogatott legyőzte a Corinthiant. Pénteken délután mérkőzött a bécsi válogatott az angol Corinthian bajnoksággal. A mérkőzés 2:0 féltűt után ugyanilyen eredménnyel végződött Bécs javára. Az angolok egyáltalán nem tudták várt fölényüket megmutatni. A bécsiek különösen a támadásban voltak jobbak és védekezésük is sokkal gyorsabb volt az angolokénál.

Ezt megelőzően a Beac mérkőzött a Criketter sportegyesülettel, amelyet a budapesti csapat 3:2 arányban legyőzött. (Féltűt 1:1.)

Mezei futóversenyt rendeznek Beeskereken. A beeskereki atlétikai alszövetség április 26-án bajnoki mezei futóver-

senyt rendez Beeskereken. A verseny délelőtt zajlik le két és fél kilométeres pályán, ötös csapatokkal. Benezési határidő április 24. Nevezéseket elfogad Molics Iván (Alekszandrova-ucca 27. sz.) Nevezési díj csapatonként 25 dinár, az összeget Révész Zsigmond (Alekszandrova-ucca) címre kell küldeni. A versenyen csakis vajdasági egyesületek igazolt atlétái vehetnek részt. A három első csapat emléklapokat kap, az egyéni győztesek közül pedig az első három versenyzőn kívül a kötelező időn belül befutott két atlétát is díjaznak.

KÖZGAZDASÁG

A zagrebi mintavásár

Hatszáz kiállító — Sok külföldi cég A vásár kilátásai

Zagrebból jelentik: Négy év óta a jugoszlávai közgazdaság legtekintélyesebb reprezentánsává lett a zagrebi mintavásár. Az idei »Zagrebski Zbor« április hó 26-án, vasárnap kezdődik. A Martics-uccai kiállítási terepen már soronként folynak az előkészületek. A tágas pavilonokat ácsok, asztalosok és más mesteremberek munkájának lármája teszi hangossá, teherautókon a legkülönbözőbb árucikkek nagy tömeget szállítják, mindenütt nagy sürgős-forgás, mert mindegyik kiállító a lehető legtesztetesebben akarja berendezni és feldiszníteni az alig néhány négyzetméternyi helyét, melyen portékáját sok ezer ember fogja végignézni.

A vásár irodájában dr. Buc István és Sairanek főtitkárok dolgoznak. Több mint hatszáz kiállító cég árujának elhelyezéséről és sok ezer a mintavásár látogatására érkező idegen elszállásolásáról kell gondoskodniok. Az idegenek elszállásolása ugyan ma már Zagrebben nem oly nagy probléma, mint még kéthárom év előtt, mert azóta sok lakás épült mindenfelé s így felszabadult sok szállodai szoba s éppen most, közvetlenül a mintavásár megnyitása előtt új szálloda is nyílik meg a főpályaudvar mellett. Ez lesz Jugoszlávia legnagyobb szállodája. A vásár vezetősége a pályaudvar perronján elszállásolási hivatalt létesít, mely minden vásárlátogatónak utalgatást ad. Tekintettel arra, hogy nemcsak a jugoszlávai, hanem az osztrák, magyar és olasz vasutigazgatóságok is 50 százalékos menetjegykedvezményben részesítik az utasokat, valóságos rekordlátogatásra van kilátás.

Maga a mintavásár is igyekszik felülmúlni a tavalyi kereteket. Különösen a külföldi érdeklődése feltűnő nagy s a zagrebi mintavásár külföldi tekintélyének bizonyítéka az a tény, hogy a hatszáz kiállító cég közül több, mint a fele külföldi.

Franciaországot 150—180 cég képviseli. Külön pavilonja is lesz. Leginkább textilárut, piperecikket, bőrkézműárut, könyveket és finom mechanikai cikkeket állítanak ki.

Csehszlovákiából 30 cég vesz részt, főképpen textil-, gép- és bőripari cikkekkel.

Angliát az Association of British manufactory Commercys és a Near East pavilonjai képviselik. A vas- és fémipar termékei itt a tulnyomóak.

Az idén először Belgiumnak is lesznek kiállítói. Vagy harminc nehézipari cég vesz részt a kiállításon, mely külön pavillont is épített magának.

A nagy osztrák és német cégeket itteni fiókvállalataik fogják képviselni, úgy, hogy a kiállításon a külföldi áru fog dominálni.

Az egyes iparágak közül a gépipar van a legjobban képviselve s különösen az autómobilgyárak jelentősége oly tömeges, hogy a vásár vezetősége egy egész pavillont rezervált az autókégeknek.

Ami a vásár kereskedelmi kllátásait illeti, ugy általános az a vélemény, hogy a kínálat aránytalanul nagyobb a keresetnél, az eladóknak tehát meglehetősen olcsóknak kell lenniök, ha üzletet akarnak csinálni. A belföldi iparnak, mely eddig nemzetközi viszonylatban meglehetősen olcsó volt, legsúlyosabb konkurrens Németország, ahol az ipari árak az aranyárak krízis leküzdése után kezdenek a világarparitáshoz alkalmazkodni.

A mintavásár május 4-éig tart.

A mozdony- és gőzgépvezetőknek államnyelven irt bizonyítványt kell szerezni. A beeskereki gépész- és fűtővizsgáztató bizottság (Ispitna Komisija za lozace i masiniste) közli, hogy a jövőben csak az államnyelven kiállított bizonyítványok jogosítanak fel vasúti mozdony, gőzhajógép, lokomobil vagy stabil gépek vezetésére. Azoknak a gépvezetőknek, akik nem államnyelven kiállított bizonyítvánnyal rendelkeznek, a bizottság 1925. május 31-ig új bizonyítványt ad ki. Erre a célra be kell küldeni: 1. az eredeti bizonyítványt, amelyet a tulajdonosok visszakapnak, 2. államnyelven irt és ötdináros okmánybelleggel ellátott nyilatkozatot amelyben kijelentik, hogy a csatolt bizonyítvány alapján kérnek kvalifikációjuknak megfelelő bizonyítványt lokomobil, illetve stabil gőzgépek vezetésére. Az új bizonyítvány illetéke hatvan dinár készpénzben. A nem államnyelven kiállított bizonyítványok tulajdonosai május 31-ike után elvesztik a lokomobilok, vagy stabil gőzkazánok, illetve gépek vezetésére való jogot.

Szerkesztői üzenetek

Allandó olvasó. A társaséletben természetesen figyelembe veszik a társadalmi állást, de az egyéni kiválóság le fogja győzni azokat a nehézségeket, amelyeket bizonyos kedvezőtlen külső körülmények idéznek elő.

P. I. Feketics. A megye lakossága együttesen nem élhet jogorvoslattal az adókövetések ellen. Az adókövetések csak egyenként felelbe lehetnek meg. A pénzügyminiszternek a törvényt jogot ad arra, hogy az adókövetést megváltoztassa, de általánosságban nem sok valószínűsége van annak, hogy a pénzügyminiszter az adó megállapítást a kincstár kárára változtassa meg.

K. I. Az anyakönyvvezető ilyen bejelentést nem vesz tudomásul, ami nem jelenti azt, hogy az illető a kívánt nevet, mint a hivatalosan bejegyzett név megjelölését nem használhatja.

G. F. Temerin. Ha a Bácsmegyei Naplót naponként megveszi, akkor részt vehet a sorsolásban. A lap példányok első oldalának összegyűjtése és beküldése nem olyan feltétel, aminek teljesítése nehézségekbe ütközne. A küldeményeket hónapoként is eszközölheti. Ennek a feltételnek megállapítása visszaélések elkerülése végett szükséges.

Régi olvasó. A magyar postatakarékpénztárban elhelyezett betétek visszafizetésének módjáról még nincs döntés. A most folyó jugoszláv-magyar tárgyalásokon erről is szó van. Ha megegyezés jön létre, annak szövegét közölni fogjuk.

F. M. Novibecsei. A Magyar Jogvédő Iroda utána járt az ön ügyének és megállapította, hogy az aktákat az államtanács áttette a postaügyi minisztériumhoz véleményezés végett. Az államtanács az akták visszaérkezése után rövidesen dönt az ügyben.

Rokkanti. A törvény értelmében önmaguk is jár rokkantszély. A szubotica rokkantegyesülettől nyert felvilágosítás szerint mindenkinek, aki arra jogosult, ki is utalják a segélyt. Nemrégiben állítólag egy felvilágosítóbizottság tévedésből több jogosulttól is megvonta a segélyt, de ez ellen az egyesület már lépéseket tett. Ha irásos határozatot kapott a segély beszüntetéséről, ezt tizenöt napon belül megfellebbezheti. Minden esetben jelentkezék rokkantságát igazoló okmányával a szubotica rokkantegyesület elnökének, Bácsévics Péternek és sürgetse ügye elintézését.

Sz. L. Boecsin. A saját tulajdonát mindenki korlátlanul kihasználhatja, ha ezzel mást meg nem károsít. Szomszédjának nincs abba beleszólása, hogy őn a megvétel hatvan centiméternyire vagy egy méterre állít-e fel kerítést a saját ingatlanán.

Érdeklődő. A belügyminisztérium 1309—925. szám alatt jóváhagyta Bács-Bodrog-vármegye közgyűlésének azt a határozatát, amellyel az alapnyugdíj 300 százalékos drágasági pótlékát 400 százalékra emelte fel. A szabályrendelet értelmében a megye területén minden megyei vagy községi nyugdíjas annyi dinárt kap alapnyugdíj, ahány koronát alapítottak meg számára nyugdíj fejében. A 400 százalékos drágasági pótlék 1924 szeptember 1-től kezdődőleg jár.

R. M. Beeskerek. A Magyar Jogvédő Iroda közlése szerint az ön aktáit azért kérte vissza a postaügyi minisztérium, mert rangbeosztása alkalmával tévedés történt, amennyiben szolgálati éveit nem huszonegy — hanem tizenhét éves korától kezdve számították. Csúpan ennek helyesbítéséről van szó.

W. P. Novivrbasz. J. Keresztény válasza. Minden hirdetés mellett van egy beiktatási szám, amelynek alapján a hirdetésre vonatkozólag bejegyzett adatok könnyen megtalálhatók.

B. L. A Magyar Jogvédő Iroda megállapította, hogy a szociálpolitikai minisztérium még február 5-én meghozta 224. szám alatt ítéletét, amely önre nézve kedvező. Az ítéletet elküldték a torontálmegyei alispáni hivatalhoz kézbesítés végett. Ha még nem kapta meg, ott sürgetse.

S. I. Staribecsei. Az akták a Magyar Jogvédő Iroda közlése szerint 4509. sz. alatt érkeztek a BBB ügyosztályba. Innen áttették az államvédelmi osztályhoz annak megállapítása végett, hogy a hazaszállítandó hadifegyver nem szerepel-e a veszedelmes kommunista listáján. Ha ilyen szempontból nem aggályos a hazatérése, akkor áttessék az ügyet a külügyminisztériumhoz, amely intézkedni fog a felkutatás és hazaszállítás iránt.

Könyvkötészet. A könyv aranyozása főülval, vagy valódi arannyal végezhető. Az aranylapokat a megaranyozandó felületre kell rápréselni. A főül-eljárás természetesen sokkal olcsóbb, mint a valódi arannyal való eljárás, viszont a valódi arany örökös, sohasem feketedik meg. A préseléshez harangfémbe készült gravur a legjobb. Ezt legelőször Németországból hozatni, ahol különböző metszésű és nagyságú abc-t is lehet kapni. Egy-egy ilyen betűsorozat ára nagyság szerint 180—300 sváici frank. A gravur raiz után készül.

Gy. S. Szubotica. Az 1884. XVII. törvény cikk 101. paragrafusa szerint annak is ki kell adni a munkakönyvet, aki igazolja, hogy gyárban mint munkást felveszik.

K. G. Ügyének aktái 32332. szám alatt vannak az államtanács VI. osztályán. Rövidesen elintézésre kerül.

E. SZECSEI
PHILATELIA
bélyegkereskedés Subotica főpostánál
Legjobb arany Michel 1924—25. albumok minden nagyságban raktáron. Bélyeggyűjtőknek választékot megkezdésre küldök. — Megvételre keresek használt jószág belyegeket.

Steiner Böske budapesti hegedümvésző hegedüestje 22-én este 8 és fél órakor a Városi Színházban
Jegyek elővételben Vig Zs. Sándor könyvkereskedésében kaphatók Suboticán

NYILTTÉR.

Pályázati hirdetmény.

A Suboticei Zsidó Patronázs Egyesület gyermekotthona részére pályázatot hirdet a gondnoknői állásra. Egészséges, intelligens, középkorú, zsidó vallású, egyedülálló nők jelentkezhetnek. Államnyelv tudása megkívánatik. Jelentkezés írásban vagy személyesen Löbl Salamonné elnöknel, Zrinjski trg. 3389

Köszönetnyilvánítás.

Dr. Vogel Ibolya kisasszonynak, a Zsidó-kórház orvosának hálás köszönetet mondok lelkiismeretes és eredményes kezeléséért, a melyben engem súlyos betegségem alatt részesített.

Menzer Zoltán.

3379

Értesítés.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Save Tekelije ul. 40. sz. alatt (fehér kereszt mellett) órajavitó műhelyt nyitottam.

Deutsch József, órás Subotica.

3375

Értesítés

Tisztelttel értesítem az érdekelteket, hogy Bencsik Szilveszter — Kovács Pálné bizományba vezetett — fűszerüzletét megvettem. Felkérem a hitelezőket, hogy követeléseiket 8 napon belül jelentsék be, mert később érkező bejelentéseket nem veszek figyelembe.

Horgos, 1925. április 16.

3339

Boros Orbán

Most érzem jól magam

mondja az ember, ha az okos feleség hátát és végtagjait a fájda-omcsillapító Feller-féle Elsa-Fluidal megmasszírozza. Ére-fájdalmat végtagjaiban? Náthát? Főfájást? Görcsöket? Gvengének érzi magát? Rosszul alzik? Ideges? Kísérlelje meg a Feller-féle Elsa-Fluidot és ez Önnek is j barátja lesz rossz napjaiban. Egy postacsomag 6 dupla vagy 2 különleges üveggel csomagolással és csomagolást együtt 62.— dinár

FELLER V. JÁNÓ gyógyszerész STUBICA-DONJA Központ 185 (írva) 3695

Naponta friss olasz kartirol, zöld borsó, friss uborka, friss zöld paprika, friss zöld bab, friss zöld kalarábé, friss földi eper és az összes friss főzelék-félék legolesőbban kaphatók. Ugyisint az összes fűszer és csemegeárak.

SÁGI és MARJANOVIĆNAL SUBOTICA HUSPIAC 620

ELISMERT JÖMINŐSÉGŰ

kertiszékeket

készít olcsó áron

Zánin András

szék-készítő

Subotica Bajski put 13

3351

Szágépész kerestetik

Szerbia belső részébe nagyobb malom gépeinek önálló kezeléséhez. Okmányokkal felszerelt ajánlatok Malomszövetség (Mlinška Zadruga) Beograd, Balkanska ulica 25 kérelmek

CSÉPLŐ GARNITURÁK
Heinrich Lanz Mannheim gyártmány
állandóan raktáron
Forum D. D. Beograd, Skopljan'ka ulica 18.

RUFF CHOCOLATE

Dr. SZEGŐ K.
SZANATÓRIUMA
fejnöttek és gyermekek számára
ABBAZIA (Italia)
Hiszó, edző, diétikus károk. Szitobajok, érelmeszesedés anyagcsere, női- és idegbajok gyógyítására elsőrangú gyógyintézet.
7 éven feletti gyermekek kísérő nélkül is felölötnék.

6794

Utazó

az építési szakmában, fixfizetés és jutalék mellett **cementárú és műkögyár** részére kerestetik. Ajánlatokat **KARDOS** hirdetővállalt Novisad továbbít.

3389

A legolcsóbb és legjobb **fűzők** készítését elvállalom, kivitelű halosont nélküli, valamint tisztítást, javítást, alakítást. Haskötők orvosi rendelés után.

Gutai Ferenón, VII. kör, Ostojiceva ul. 29

2621

Raktárun'ból azonnal szállítjuk a legmodernebb típusú, duplago-lyós csaj ágyazású

német gyártmányú fameg-munkáló gépeket és szer-számokat.

Jellinek és Társa Subotica, Peje Kulundž'ca ul'ca 4.

BUTOR
tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Ver-senyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés I-a keményfából 4400 din.-tól feljebb
Teljes ebédlő berendezés divatos 12.500 din.-tól feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-tól feljebb
"DOMUS" butorgyári-terakat barnat Pessing Novisad, Željeznička utca 105-107. Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

Kereskedők és iparosok figyelmébe ajánljuk a wien és budapesti hite ezői védegytellettel — mint egyeztető — több éven át folytatott eredményes munká kodás után megnyitit **Kereskedelmi Egyeztető Irodát** VILIM FÖLDES NOVISAD, Željeznička ul. 70.

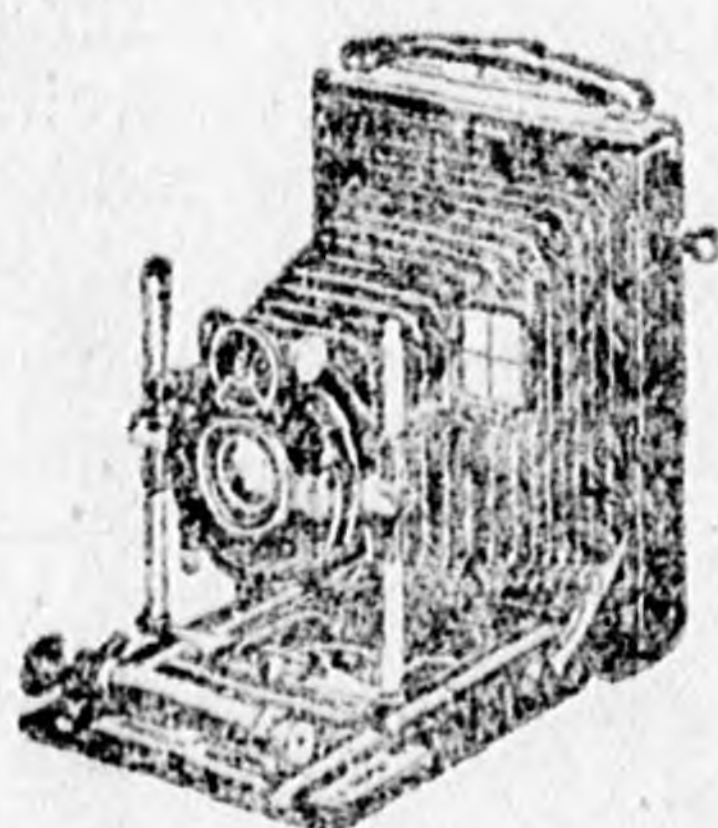
OXIGEN RUSS-gyár képviselete
ÁLLANDÓ RAKTÁR
m³ D. 75.— ab raktár
SCHOSSBERGER és BOKOR
NOVISAD FUTOSKI PUT 13. 3151

Dr. KAJON CÉZÁR
A BÉCSI PROF. LORENC KLINIKA MŰTÖSEBESZE
Született vagy szerzett testi görbesé-gek, izületi-, csont és izombetegségek, bénulások
SPECIALISTÁJA
RENDEL: BEOGRAD, STUDENIČKA 67.

BUTOR
Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést elad, amig a készlet tart, melyen lenzál itott árak mellett, a gyár ártalaki ása miatt, nagyban és kicsinyben, a legegyszerűbb, a legino-mább, elsőrendű kivitelben
ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD
Fizetési megkönnyítés 274

Grifatong Péter, Vel. Kikinda
Állandóan tart nagybani raktárt
Üveg-, porcellán- és lámpa-áru ban. Nagy választék villamos csillárokbán és a leg-szebb luxustárgyakban alkalmi és lakodalmi ajándék céljaira.
Ugyanotti képkeretozések és ablak-üvegezések pontosan eszközöltetnek

Fotocikkék

Fényképészeti gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányú lemez és film Mimosza gáz-fény, brómezüst és cello-idin levelezőlap és papir stb. Fotocikkék gyári áron. Fényképészeknek külön árkedvezmény!

Vidéki rendelések soron-kívül gyors elintézetést nyer-nek és bérmentve szállit

DEUTSCH I.
optikus és fotos üzlete
SUBOTICA

Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16

Értesítés.

A Martinovics József Fiai

elismert budapesti

lószerszámveretékgyár

vezérképviseletét Jugoszlávia részére átvettem.

Földvári Lajos Sombor

Trg Kraljice Marije 1

Kérjen árajánlatot!

3431

HÁZASSÁG

Hölgyek, urak nőülni óhajtanak. földbirtokos, gyáros, orvos gyógyszerész, ügyvéd, nagyiparos, hivatalnok, kereskedő, fogtechnikus. Diszkrét elintézés »Doktorné« Subotica, Azina ul. 11. 3433

Magánvos nővel megismerkednék házasság céljából. Leveleket »Vagyonos özvegy ember« feltétele a kiadóba kér. 3410 Csutorás mit aludtál? Utra szutra csutora. Csókol a Béka. 3423

Nőülni óhajto 29 éves kereskedő kinek 80.000 dinár vagyon van. keresi hasonló hozománnyal 18-29 éves leány ismeretséget házasság céljából. Pényképes leveleket »Körmoly« jelző alatt Schmolka hirdetőiroda Novisad. Putoška 2 továbbít. 3386

KÁRPITOSOK FIGYELMÉBE

Bortlik és zsinórok
Eredeti párisi butor-szövetek
Matrac- és rolettgradlik
Szönyegek
Párisi cheslong takarók
Kéveközfőnál
Összes zsinog, zsák és ponyva

BECK i DRUG SUBOTICA

Jelašićeva ulica 9. szám
Telefon 4-77.

FOGLALKOZÁS

Intelligentes Fräulein sucht Stelle zu Kindern. Poldi Sluga bei Jenő Ney, Novi Bečej. 3368

Főmolnár állást keres bármilyen őrlelési malom önálló vezetését elvállalja. László György főmolnár Bačkopetrovoselo. 3348

Gépész. 32 éves. géplakatos vizsgázott a stabilgépekről. összes vezérművekről. s az összes motorokról. gyakorlati állást keres május 1-re. Tomislav Adam Suza (Baranja). 3352

Üzletátszervezés miatt az összes raktáron lévő ártúrieni mésseni Höchst Rosenthal stb.)

porcellánok, antik butorok

(vitrine, commode, íróasztal, szekrények) mélyen leszállított árakon kiadásra kerülnek. „Pallas“ régiségkereskedés Paja Kujundžića ul. 4. szám. 3414

Gyakornoknak felvesszünk 4-6 középiskolát végzett fiut. Drogeria »Nada« Kollár és Gabrić Subotica. Karadjordjev trg. 3403

Kifutót felvessz Rosenfeld Nándor bőrkereskedés. Sokolska ul. 3416

Munkásnök felvételnek könnyű. tiszta és állandó munkára. Nyitray i Drug komercijel-üzem. V. Gajeva (volt Bethlen) ulica 63. 3430

Papirhéjú DIÓ

kilogrammaja 12 dinár.
Vérvörös narancs
Kókuszdió, maróni, datolya, karfiol, zöldborsó, hering, pisztráng stb.
Házi sonka, kolbász, pörkölt zsalonna saját vágás.

Kiss Istvánnál

a barátok temploma mellett. 3148
Fiatal özvegy házvezetőnő állást keres. intelligens 45-50 éves urhoz. vagy házaspárhoz. Ajánlatokat kér: Josip Nezelec. Maribor. Grajska ulica 2.

Perfektes nettes deutsches Fräulein suche zu zwei Knaben. Kindergärtnerin bevorzugt. Offert an Trafik Lipković. Novisad. Postfach 186. 3390

ÚJ CSERÉPKÁLYHÁK

tűzhelyek, jutányos árban kaphatók. Atrakciók és javítások szakszereven, legolcsóbb árban elvállalhatunk. - Vidéken is e szakmába vágó mindenféle munkát elvállal:

TAKÁCS MIHÁLY CSERÉPKÁLYHÁS

Subotica, városi zenede mögött.

Nős kocsis felvétetik. Poštanska ul. 11. 3418
Gépirókiasszonyt magyar-német gyorsírással mielőbbi belépésre keresünk. Barzel D. D. vasúzet. Subotica. 3438

Hengerrovalkálást és hengeresizkolást

uj gépünkön gyorsan és olcsón végzünk

MENGEL & Co. ING. RICK NOVI-VRBAS

Házvezetőnőt keres vidéki magányos elvált kereskedő oly megbízható. kire esetleg távollétében üzlete felügyeletét is rábízhatná. Ajánlatot »33« jelző alatt továbbít a kiadóhivatal. Állás azonnal elfoglalható. 3424

VASKERESKEDELMI

üzletviselő, vezető állásban egész Jugoszláviában jól bevezető, nyelvismeretével utazói vagy más bizalmi állást keres
Szives ajánlatokat SZORGALMAS jelzővel HÁRDOS hirdetőirodába Novisad kér. 3304

Intelligentes deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern per sofort. Zuschriften an die Administration. 3419

Modistia (masamod) önálló elsőrangú munkásnő teljes ellátással és fizetéssel felvétetik. Eszterka-szalón. Aleksandrova ul. 3412

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címlapú kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelzésű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszszelvény mellékelendő.

Keresztény intelligens szolid árvalány, beszél magyarul, németül és szerbül, orvosi rendelőbe, elszolgálóleányának kihoz hasonló állást elfogadna vidéken is. Cim: VIII. Tomiska ul. 19. sz. 3342

BÖRGARRITURÁKAT kárpitosmunkákat nagy vidéken mint helyben pontosan és olcsón szállít **NAGY GYULA** Subotica, Sokolska (Gombkötő) u. 7. 3435

Virágkertészt keresek pusztára, egyedülálló, idősebb munkabíró embert, ki a rózsákhoz, virágokhoz és üvegházhoz tökéletesen ért. Szives ajánlatokat kér Geyer Henrik földbirtokos. Crvenka. Bačka. 3247

Főmolnár. intelligens. elsőrendű szakor nagyobb várn vagy kereskedelmi malomba állást keres. - Szerelést is vállal a legutányosabb díjazás mellett. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbít. 3071

Hivataliszolgai vagy hasonló állást keres nőten fiatalember. Cim a kiadóhivatalban. 3278

Tanoncot fizetéssel felveszek. Szabó címfestő Subotica. Sokolska ul. 10. 3356

Elcsereálném (vagy eladnám)

Magyarországon levő ingatlanomat, gőzmalom, lakóház melléképületekkel, szántóföld, gyümölcsös, fajszerű borpincék, teljes felszerelésű présházzal együtt, egy itteni megfelelő ingatlannal

Bővebbet a kiadóban 3391

Megbízható, tisztaság kedvelő, egészséges (kellemes megjelenésű, szerény igényű) nő, aki házi teendőkben jártas, minden munkát végez, jó otthonra vágyik. Jelentkezzen egyedülálló nőten kereskedő. S. Bešlin Dragutinovo. (Banat.) 3235

Olcsóbb lett a Színházi Élet

Ára 12 dinár

Az e heti szám jugoszláviai mellékletében közli VEJKO POPOVIĆ festőművésznek

SÁNDOR KIRÁLYRÓL és MARIORA KIRÁLYNÉRÓL készült híres festményét.

Kérjen mutatványszámot!

Vezérképvislet: „LITERARIA“ könyv- és hirlapterjesztő vállalat Subotica, postafiók 76.

Földműves- és középiskolát végzett, fiatal, nős gazdasz. 8 évi intenzív gyakorlati állást keres azonnalra. Megkeresést »Gazdaszisz« jelzővel a kiadóba kér. 3334

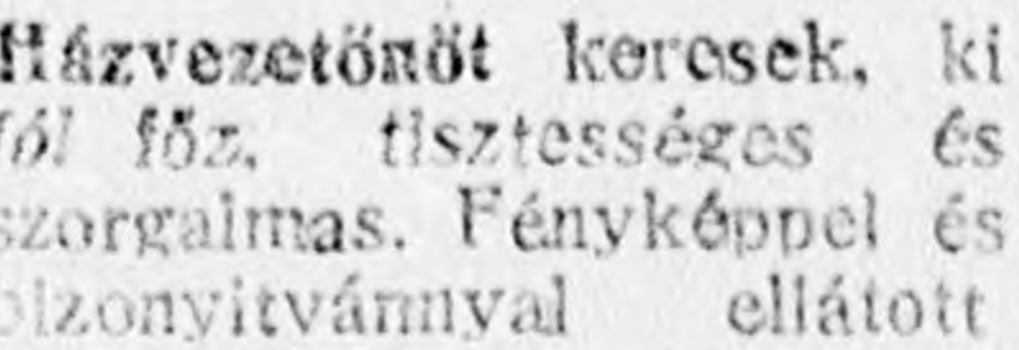
Egy nagymunkást keresek állandó munkára azonnali belépésre. Milo Pašty szabó Brod n/S. 3241

Currens cikkhez 100.000 dinárral rendelkező komoly társ kerestetik Cim »Compagnon«, Postfach 99 3294

Házvezetőnőt keresek, ki jól főz, tisztességes és szorgalmas. Fényképpel és bizonyítvánnyal ellátott ajánlatokat kér Ivačković M Vel-Kikinda. 3350

Mama rézárnyár és galvanizáló intézet Subotica.

ÉPÜLETVASALÁSOK BUTORVASALÁSOK

Saját gyártmány - a leggyorsabb és legfinomabb kivitelben kaphatók Mama Subotica

Kereskedősegéd keres állást azonnali belépésre. ki szerb és német nyelvet is bírja. Cim a kiadóban. 3333

SCHLICK-NICHOLSON CSÉPLŐ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK KÉPVISELE

Az összes műszaki cikkek, szerelési anyagok, tömítések, szerszámok és szerszámgépek (összes ipari célokra) gyári lerakata. Gép- és varrószijak, amerikai gép-, henger- és motorolajok. VACUUM benzín és petroleum.

BECK i DRUG

Subotica, Jelašićeva ul. 9. Telefon 4-77. 2965

Fazekassegéd finom fazekas munkára felvétetik. Tudakozódní Szécsényi József, Temerin. 3367

Villa-lakás

Palicson szezonra kiadó, 2 szoba, konyha butorozva, villanyvilágítással. - Cim: Faragó Béla mézárós halpisc 3406

Több évi németországi kereskedelmi-ipari gyakorlati rendelkező kereskedelmi akadémikus, mérlegképes könyvelő, német-magyar levelező, elsőrangú adminisztrátor. képzettségének megfelelő lehetőleg vezetői állást keres azonnali belépésre. (Megkeresés 172, telefonszám alatt. 3395

Úgves manikűrözőnő felvétetik Hartorné. Subotica. 3392

Zongora hangolást

és javítást mérekeket áron vállal vidéken is. Uj és használt zongora és harmonium állomány raktáron 3136

Krombholz Albert

Subotica, Vilsona a ulica 23.

Kereskedelmi érettséget végzett, volt községi igazg. tartalékos huszártiszt szerb és magyar nyelvtudással megfelelő állást azonnali belépésre keres. Cim a kiadóban.

FAGYALTGP

20 liter tartalommal és fagy-liftapparátus négy darab 8 literes edénnyel jutányosan eladó. DORNSTÄDTER cukrászda, Novisad. 3388

28 éves ügyes leány elmenne nagyobb kávéházba vagy vendéglőbe. Leveleket »28 éves« jelzőre a kiadóba kér. 3435

Tanulókat felvessz »Juvelia« ékszeripar. Dobanovacko (Corda) ul. 4.

Fűszerkereskedősegéd állást keres azonnali belépésre. Beszél szerbül, magyarul, németül. Cim a kiadóban. 3432

„ORPHEUS“

zenemű- és hangszerkereskedés Jelašićeva ul. 6.

Mindenemű zeneművek. Opera és operettek zongorakivonatai. Iskolák. Zenekari művek nagy választékban. Elsőrangú és kiváló hangszerek. Valódi Pirazzi hurok

Háztelkek

Palicsi uton és a szegedi szőlőkben olcsón eladó Özv. Raesmány Béláné Zsidókórházzal szemben

Háztartás önálló vezető-séhez gazdaszszonyt keresek szállásra. Cim a kiadóban. 3376

Tel. 815 Tel. 815

KERÉKPÁROK

között legjobb a PUCH, IPPAG

KERÉKPÁR

mely legolcsóbban nálam kapható. - Mindennemű

KERÉKPÁR

alkatrészek, gumik stb. elismerten a legolcsóbb beszerzési helye Subotican. Okvetlenül győződjék meg árainról.

S. AD. ENGL

ENGRO DETAIL Petrogradska ul. 3. Jelašićeva ulica 2. 1031

VÉTEL-ELADÁS

Téglagyárosok. Keresünk 2.500.000 téglát. Előnyben téglagyárak vizlut közelében. Ajánlatok Kitanović i Vasović. Beograd. Novozarska ul. 49. címre küldendők. 3366

SZEMÜVEGEK

MINDEN KIVITELBEN Schwab Albert órák, ékszerész és optikusnál VEL-BECKEREK Aleksandrova ulica Fali és zseborák, modern, izlőses ékszer. JAVÍTÁSOK pontosan.

Eladó sarokház azonnal átvehető 4 szoba. 2 konyhá. üvegezett folyosó. istálló és több mellék-helyiséggel jutányos áron eladó. Baiski put 58. Erdőkölni Baiski put 49. 3400

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Hétitől—szordáig
Látványos filmrevü

A gépmaár szárnyán

Csodálatos felvételek egy repülőgépről Európán keresztül utba ejtve London, Dover, Páris, Strassburg, Metz, Verdun, Praga, Budapest, Beograd, Sofija, Pera, Konstantinápoly városokat és Boszporust.

Hétitől—szordáig
Bécsben óriási sikert aratott futurista filmjéért!

PANOPTIKUM

Film, aték 6 felvonásban.
Személyek:
Fotónotes Iván, Conrad Weid, Harun al Raschid, E. il Jannings, Masf. Imetsző Jack, Werner Krauss

VII. kör. Zmaj Jovina ul. br. 16. ház eladó (volt Jókai utca.) Érdeklődni: I. kör. Bogovičeva ul. br. 15 3320

Kávésok és vendéglősök figyelmébe ajánlom
kártyatisztítását
V. dékre postán. Tisztelettel
SLOVÁK H. SUBOTICA
Sučićeva ul. 5. 338

Kelmei festő-berendezési megvételre keresek. Cim: Eduard Kenig Beograd. Dositijeva ul. 21. 3426

Kisebb-nagyobb lakások. kifőzés lakással olcsón átadó. Családi házak eladók. Raktár, butorozott szobák kiadó. Eladó zongora, kadropszekrény, cimbalom, hegedűk, festmények, kézimángoló. — Langné. Agina ul. 11. 3434

10
villanyerő berendezett varrógép, gomblyuképpel, teljes szabóberendezés, másvalalkozás miatt olcsón eladó. Bővebbet
PÖLDÉS, NOVISAD
Mileticeva (Kenyer) ulca 88. 3397

Vas Adám-léte vendéglő házzal együtt eladó. 3427

Sarokház hentesüzlettel, berendezéssel eladó, azonnal átvehető. VI. kör, Mileticeva 55. Tudakozódní ngyanott. 3422

TÁRSAT KERESÉK
nagyközségben forgalmas helyen levő üzlethez 100.000 dinár tőkével, társ részére lakásról gondoskodva.
„Kereskedő”
Jelgére leveleket a kiadóhivatal továbbít. 2671

Eladó vendéglő. Sentán. Karadjordjeva ulica 23. szám alatti jömeneteleü vendéglőm berendezéssel eladó s rögtön átvehető. Uvancsak mellette levő házam jutányosan eladom. Feltételek ugvanitt meg tudhatók. Zsinderits Mariska. 3409

Fényképészeti műterem
modernül berendezve, teljesen komplettül, újonnan felszerelve, a Délbácska egyik k. abb városában kedvező feltételek mellett eladó esetleg bérbeadó. Ajánlatok „BIZTOS JÖVŐ” jelge alatt SCHMOLKA hirdető iroda Novisad, Futosi p. 2. továbbít 3365

Amerikai irodaberendezést keresek. »Pallas» reklámvállalat. Kujundžiceva ulica 4. 3413

Malom, másfél vagon napi őrlőképességgel bánáti (Jugoszlávia) nagyközségben, előnyös feltételek mellett és kevés készpénzfizetés ellenében eladó, esetleg hosszabb időre bérbeadó. Ügynökök díjaztatnak. 3404

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzés közzétételét számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelgés leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

CSAK 3 SZÓI SZEMÜVEGET TENNER OPTIKUSNÁL

8 HP 10 éves márványláró Máv. golvós cséplőgarnitúra eladó. Körtvélyesi József. Curug. 3383

Eladó betegséggel miatt egy Umrath erős, hatos láncos magánjáró cséplőgarnitúra. Kitünő karban. Lang Péter. Bezdán. 2859

Eladó nagy 8-as Máv. magánjáró 54 colos Hofherr-cséplővel, kitünő karban jutányos áron. Schumacher Rezső Fiai. Stari-Bečei. 2059

Eladó 6 HP láncos magánjáró. 25 éves Gazdasági kazán 6 lóerős. Máv 46 colos cséplőszekrény új szilazattal, bódé, ponyva, új mázsa az összes kezelési szerszámokkal, kifogástalan állapotban. Továbbá egy 5 éves 10 HP átalakított szívógázmotor Benz gyártmányu, üzemben megtekinthető. Kifogástalan állapotban és egy használt hengerrovátkoló és csiszoló gép üzemben megtekinthető és olcsón eladó. Cim: Katona gépműhely Stara-Kanjiža. 3167

Eladó vendéglő 25.000 lakosu városban, a főutca közelében saroképület lakással ivószobákkal, újonnan épített nagy tanceteremmel, vasgerendára épített nagy pincével, egy kisebb pincével, amelyet az iccsé használ. 4 lóra való istállóval, kukoricakatarákkal, villanyvilágítással. 650.000 dinárért eladó. Cim a kiadóban. — Uvancott 10 a fehér és sárga bab is eladó. 2928

Eladó és azonnal átvehető Starakanjiža központján 404 □-öl területen épült vendéglő. Cim: Bagi István. Starakanjiža. 3341

Külföldi ház eladó. Érdeklődni lehet Derković Lajosnál Kula. 2887

Eladó két éves gyökerez rizling és kövidinka bor 200 litr. Szobonya. Krajevreg. 2895

Eladó két éves gyökerez rizling és kövidinka bor 200 litr. Szobonya. Krajevreg. 2895

Eladó Ruston fogaskerékes garnitúra és egy teljes kovács-szerszám. V. Mokranjčeva ulica 16. sz. 2811

Eladó minden elfogadható árért 1900-ban épült 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bagi Lukács. Martonoš. 2811

Eladó minden elfogadható árért 1900-ban épült 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bagi Lukács. Martonoš. 2811

Eladó minden elfogadható árért 1900-ban épült 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bagi Lukács. Martonoš. 2811

Eladó minden elfogadható árért 1900-ban épült 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bagi Lukács. Martonoš. 2811

Fehér vászon
tartós TRST® 12 dinár, erős „Sava” 13 din., fűzőtörős „S. Ovensko” 16 din., finom „Beograd” 17 din., kiváló finom „Gorica” ingva zon 19 din., rendkívül finom naturálisan 92 cm széles 22 dinár. — Szétföldi
R. Steimecki nagykereskedés Celja br. 27. (Slovenija)
Több mint 1000 ábrát tartalmazó nagy képes arckönyvek bármilyen nyelven. Szövet, fangarné, egyéb kézműves minták 6 napi meretkintésre. Nem n. eg. eladó és nem szétvágtat. Árut kicserélek va y a pénzt visszadom. 500 d. n. áron felül rendeléseket bérmentve.
Képviseletet felveszek. Kereskedőknek ny. ybani árak. 1401

Üzletkötővel forgalmas helyen kiadó. Azonnal elfoglalható. Kulunčić Paje ul. 126. 3385

Egy szoba-konyhás üres lakást keresek, ár megcvezés szerint. Cimeket a kiadóba kérek. 3375

Butorozott szoba kiadó. Cim a kiadóban. 3389

Prima bereendő mész, beocsini portland cement, kékítő és raflia olcsón kapható Schimir Mátyás saifát házában újonnan megnyitott üzletében Subotica. Postanska ul. 5. Vörös-ökör iskolával szemben. 3439

Két butorozott szoba május 1-re kiadó. Paje Dobanovačkov ulica 15. 3397

Pánzkölesőket ékszerekre közzétett (díszkrétem) Pátrav. Ivan Antunović ulica br. 4. 2496

Üi zongorák pianinok, csakis elsőrendű világ-márkák, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb válasszték az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica Városháza. 2942

Kissingeri soványkötötabletta ártatlanul, orvosilag sokszorosan elismert legjobb szer. Kövér-ség és elzsírosodásnál használata csodás. Ismét kapható a Hercl-drogériában Subotica Aleksandrova ulica 1. Postán rendeléseket utánvétellel azonnal elintézzük. 1822

Előnyömdát legújabb rajzokkal legolcsóbban szállít Bleier Márk Senta. 1706

Hölgyek figyelmébe! Modern előnyömdaberendezést legjutányosabban szállít Leopold Samuel. Senta. 1706

Csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Ivanova ul. 5. 3361

Gebelín képek festését vállalta Szabó címfestő Subotica. Sokoiska ul. 10

Olcsó mész érkezett. Kapható Ciril-Method trg és Trumbičeva ulica sarokán, a csirkepiaccal szemben. 3276

Elveszett Subotícától Žednikig egy rövidárus csomag. Megtaláló adja le a rendőrségen. 3363

Kankónál (gennyes folvánál), huygcsőbántalmaknál, fehérfolvánál legjobban hatnak a már 19 éve ismert Larucin-kapszulák és pálcikák. — Minden gyógyszerárban és drogeriában 20 dinár árban kapható. Postán utánvétellel: Blum (Illés) gyógyszerár, főpostával szemben. 2159

STENICIN
a legjobban bevált fereg és POLOSKAIRTÓ
Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható
Drogerija Landauer
Subotica. 509

Eladó 58 colos magyar állami magányos cséplő. Bálizs Ferenc. Mol (Bačka). 3371

Homokkötő kocsi, rugalmas, eladó. Sokolska (Gombkötő) ulica 7 alatt. 3248

Nea-Crem
legmegbízhatóbb arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Eladó keveset használt 42 colos malomírárt faál ványval, kődaruval, egy pár budai speciális malomkövel. Benesik István gazdálkodó. Bačka-Topola. 3394

Eladó minden elfogadható árért 1900-ban épült 6 HP Nicholson magánjáró cséplőgarnitúra. Bagi Lukács. Martonoš. 2811

ARTÉZI és MÉLYKUTAK
furását vállalom
Vadócz Károly
BÁCS-TOPOLÁN

8 HP Máv magánjáró 12 éves cséplővel és 8 HP Máv magánjáró 8 éves golvós cséplővel és egy esztergpad eladó. Biliczki Károly Senta. 3056

Börgarnitúrák
állandó raktára
HIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál Subotica, Paja Dobanovačka 5 hol mindennemű új és régi munkák legolcsóbban eszi 6-20% -al.
1084

Jókarban levő ház 2 szoba, konyha, kamra, nagy hízalóval, 95.000 dinárért eladó. Azonnal átvehető. Rudnička ul. 10. Halasi-ut mellett. 3225

Eladó és azonnal átvehető Starakanjiža központján 404 □-öl területen épült vendéglő. Cim: Bagi István. Starakanjiža. 3341

Külföldi ház eladó. Érdeklődni lehet Derković Lajosnál Kula. 2887

Eladó két éves gyökerez rizling és kövidinka bor 200 litr. Szobonya. Krajevreg. 2895

Destilacija Drva D. D.
Zagreb-Tešić
Ajánli elsőrendű
retorta faszenet
vagonté eiben. — Képviselet Subotica részére
Révai Adolf Subotica
529 Telefon 551.

Eladó Ruston fogaskerékes garnitúra és egy teljes kovács-szerszám. V. Mokranjčeva ulica 16. sz. 2811

Cséplőgarnitúrák. 8-as Lanz-locomobl Máv-cséplővel, fiatal. Első Magyar Gazdasági gvári m. garnitúra, 8-as és 6-os Hofherr-garnitúra, külön 6-os és 8-as cséplők és lokomobillok, egy esztergpad és egy szalagfűrész eladók Vadócz Károlynál, B.-Topola. 1849

MOLYKÁR ELLEN
MEGŐRIZ SZÖRMÉT, TÉLI HOLMIT SZÖNYVEGET SZAKSZERŰ GONDOSZÁSSAL.
GOLDSTEIN
szőrmeáruháza és megóvó intézete
SUBOTICA
Strossmajerova ulica 5.
A megóvására átott holmik tűz- és tetőzés ellen biztosítva vannak.
Kívánatra házhoz küldök
3331

Jutányos áron eladó egy 70 HP félstabil kompond, kondenzációs, tüllhevítős, 10 atmoszférés gőzgép. 1908-ban épült Schlick-Nicholson gyárában. Üzemképes állapotban, 3 drb használt, 21-es Ganz-hengergszék, 1 drb 2 colos és egy 1 1/2 colos erőhajtású vízszivattyu, 2 köjártat teljes vasrészei: 100 méter 2 colos gázcső, 12 folyóméter, 75 mm transmissió, hozzá csapárvak és különféle szíjtárcsák, Fochler Péter. V.-Bečkerek, Tökölvi 2900. 3300

Fehér stelázi, pult, fehér márványlappal, fagyaltgép eladó. Keppert Jánosnál cukrász Subotica.

F. BACHINGER SUBOTICA Bene Sudarević ul. (Bercsényi u.) 34.
TEMPLOMARANYOZÓ és OLTÁRÉPÍTŐ
Képkertet különlegességek gyártása. Modern képkerekezés
Kézművek szakszerű keretezése
Feszületek, szent szobrok és aranyozott áruk gyártása